

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สลก.ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๑๒๓๘

ที่ ๐๐๐๑.๒๑/ว ๕๓

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง แจ้งหนังสือเวียน

เรียน ผบ.ตร.

จตช., รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ด้วย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๗ ลง ๓๑ ม.ค. ๕๔ เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง โดยแจ้งมติ คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ ม.ค.๕๔ เห็นชอบเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของ รัฐวิสาหกิจ เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตาม ข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือ มอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง ทั้งนี้ให้ ดำเนินการ ให้ถูกต้องภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.secretary.police.go.th

ในการนี้ ตร. มีบันทึกสั่งการ ลง ๑๙ ม.ค.๕๔ ท้ายหนังสือ ที่ปรึกษา (กม) ลง ๑๗ ม.ค.๕๔ ให้ สลก.ตร. แจ้งมาตรการดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาระดับ ตร. และหน่วยงานในสังกัด ตร. ทราบเป็นทางปฏิบัติ และหากมีรายใดเป็นกรรมการเกินกว่า ๓ แห่ง ตามมาตรการดังกล่าว ให้เสนอ ตร. (ผ่าน สลก.ตร.) เพื่อพิจารณา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการลาออกจากกรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อให้เหลือไม่เกิน ๓ แห่ง จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ เป็นทางประสานในการปฏิบัติราชการต่อไป

พ.ต.อ.

(สุทธินาถ สุตยอด)

รอง ผบก.๑ พรท.ลก.ตร.

นสวค.
5

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๗

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ..... 317
วันที่..... 2 ก.พ. 2554
เวลา..... 11.34

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง
เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามเอกสารแนบ

งานธุรการและกำลังพล ผอ.กมท.
เลขรับ..... 187
วันที่..... 2 ก.พ. 2554
เวลา.....

กองกฎหมาย สำนักงานกฎหมายและคดี
เลขรับ..... 495
วันที่..... 2 ก.พ. 2554
เวลา..... 16.25 น. ผอ.ก.ค.ค.

ด้วยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ ลงมติเห็นชอบเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดังนี้

๑. มาตรการระยะสั้น

๑.๑ ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเกินกว่า ๓ แห่ง ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการดังกล่าว หรือให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการ เพื่อให้เหลือการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกิน ๓ แห่ง ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

๑.๒ ให้กำหนดเป็นหลักการในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติราชการ โดยให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งต้องถือปฏิบัติว่า ห้ามกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่คู่สมรสหรือผู้ติดตามที่มีได้มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางไปกับผู้ปฏิบัติงาน หากรัฐวิสาหกิจใดได้กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับ ให้สามารถเบิกจ่ายได้ไว้แล้วก่อนวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการยกเลิก หรือแก้ไข ปรับปรุงระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าวข้างต้นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ รวมถึงห้ามรัฐวิสาหกิจทุกแห่งกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับอื่นในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คู่สมรสหรือบุคคลใด ๆ ที่มีได้เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย

๑.๓ ให้กระทรวงการคลังศึกษาทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ วิธีการสรรหา คัดเลือกและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจให้มีความสมบูรณ์ รัดกุม โปร่งใส และให้เหมาะสม เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจตรงตามความเชี่ยวชาญ ในด้านที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงตามสภาวะการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๑.๔ ส่วนมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจฯ ในข้ออื่น ๆ เห็นชอบ ดังนี้

๑.๔.๑ กรณีการห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับ ผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ในการควบคุม กำกับ หรือดูแล นั้น ผู้แทน ป.ป.ช. จะขอรับไปพิจารณา จัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับรายชื่อรัฐวิสาหกิจในแต่ละกรณี รวมถึงกรณีรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ และรัฐวิสาหกิจที่อาจยังไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็น Regulator อย่างชัดเจนด้วย แล้วจะเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

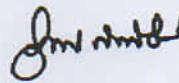
๑.๔.๒ กรณีการห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดีเป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น นั้น ผู้แทน ป.ป.ช. จะขอรับไป ประสานงานและพิจารณาในรายละเอียดร่วมกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน อัยการสูงสุด อีกครั้งหนึ่ง แล้วจะเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. มาตรการระยะยาว

มอบหมายให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ในส่วนของการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น นอกเหนือจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้ว สมควรพิจารณาให้ครอบคลุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะในประเด็น เรื่องของประโยชน์ทับซ้อน เช่น พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๓๓๑๐.
๑๓/๑๒/๖๓

พล.ต.ต.

(วิสุทธิ เปล่งขำ)

ผบก.กม.

๓ ๑๖๕๔

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

nk54_01_17 : วรรณวิมล

เอกสารแนบ

๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๕ (ลน)/๑๔๖๔๓ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงกลาโหม ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๒๐๑/๔๖ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๓.๑/๑๓๓๒ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด่วนที่สุด ที่ พม ๐๒๐๗/๑๐๙๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๘/๑๘๖ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๒๐๕/๒๑๙ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔
๗. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๓/๑๙๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔
๘. สำเนาหนังสือกระทรวงพลังงาน ที่ พน ๐๒๐๐/๓๑๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔
๙. สำเนาหนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด่วนที่สุด ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/๕๔๐๐๑๗๕ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔
๑๐. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔/๑๗๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔
๑๑. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๕/๑๗๖ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๔
๑๒. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๒๐๙/๒๕๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔
๑๓. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๑๓.๗/๗ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔
๑๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๔๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔
๑๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๕/๐๑๓๓ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๔
๑๖. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๒/๒๔๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๔
๑๗. สำเนาหนังสือสำนักงานงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๕/๑๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔
๑๘. สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๑๑.๑๔/๒๔๕ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔
๑๙. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๒๖/๗๓๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

ที่ นร ๐๔๐๕(ลน)/๑๕๒๕๓

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๓/๐๐๙๙ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

๒. เอกสารมาตรการป้องกันการทุจริตเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยประธานกรรมการ ป.ป.ช. กราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณามาตรการป้องกันการทุจริต เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนโครงการของส่วนราชการเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายภราดา เณรบำรุง)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักพิธีการและเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๐๐ ต่อ ๔๙๑๕

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สันุฎก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ที่	๒๑๓๗๕
วันที่	๑๖ ธ.ค. ๕๓ เวลา ๑๕:๓๐ น.

ที่ ปช ๐๐๐๓/๐๐๙๗

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนันทบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

สพด.
20 ธ.ค. 53

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารมาตรการป้องกันการทุจริตเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหลายคนดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่า ๓ แห่ง เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓ และขัดต่อพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งงานในหน้าที่ในส่วนราชการต้นสังกัดและหน้าที่กรรมการของรัฐวิสาหกิจลดลง รวมทั้งอาจมีปัญหาลดประสิทธิภาพของหน่วยงานในส่วนราชการต้นสังกัดกับหน้าที่กรรมการในรัฐวิสาหกิจอีกด้วย และกรณีร้องเรียนการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการเดินทางไปราชการต่างประเทศของกรรมการและผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจบางแห่ง ที่อนุญาตให้นำผู้ติดตามหรือคู่สมรส ที่ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจร่วมเดินทางไปด้วย และสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้ ซึ่งการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับฯ ดังกล่าว น่าจะไม่ถูกต้องหรือมีการบิดผันของระเบียบหรือกฎหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อป้องกันการเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ ดังนี้

มาตรการระยะสั้น

๑. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเกินกว่า ๓ แห่ง ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการดังกล่าว หรือให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการ เพื่อให้เหลือการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกิน ๓ แห่ง

๒. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่

/ควบคุม...

นรม. 503
เข้า 22 ธ.ค. 53
ออก 22 ธ.ค. 53

๐๒ ๒๘ ๑ ๙๒๖๒ มจร.กม
กฤษณะ

สงวน. กม.

ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ในการควบคุม กำกับ หรือดูแล

๓. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น

๔. ให้กระทรวงการคลังมีการศึกษาทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ วิธีการสรรหา คัดเลือกและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ให้มีความสมบูรณ์ รัดกุม โปร่งใส และให้เหมาะสม เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตรงตามความเชี่ยวชาญในด้านที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง ตามสภาพการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๕. ให้กำหนดเป็นหลักการในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติราชการ โดยให้รัฐวิสาหกิจ ทุกแห่งต้องถือปฏิบัติว่า ห้ามกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก หรือ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้แก่คู่สมรสหรือผู้ติดตามที่มีได้มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางไป กับผู้ปฏิบัติงาน หากรัฐวิสาหกิจใดได้กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่ายได้ไว้แล้วก่อนวันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการยกเลิก หรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้เป็นไปตามหลักการ ดังกล่าวข้างต้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ รวมถึงห้ามรัฐวิสาหกิจทุกแห่งกำหนดระเบียบหรือ ข้อบังคับอื่นในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คู่สมรสหรือบุคคลใดๆ ที่มีได้ เป็นผู้มิหน้าที่ ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย

มาตรการระยะยาว

๑. ให้ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งหมด ในฐานะผู้คุมกฎ (Regulator) และผู้ปฏิบัติ (Operator) เพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งและแยกอำนาจหน้าที่ในด้านการคุมกฎ (Regulator) และ ผู้ปฏิบัติ (Operator) ออกจากกันให้ชัดเจนในอนาคต

๒. กำหนดให้มีกลไกทางสังคมที่ชัดเจนในการตรวจสอบการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้ รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๓. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ในประเด็นต่าง ๆ และกำหนดแนวทางในการดำเนินการกรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณไว้ให้ถือ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๓.๑ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ โดย กำหนดเพิ่มเติมว่า “บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ต้องไม่เป็นผู้บริหารหรือ ข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล ทั้งในนโยบายและ ด้านการปฏิบัติ หรือกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น หรือต้องพ้นจากตำแหน่งผู้บริหารหรือข้าราชการในส่วน ราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลทั้งในนโยบายและด้านการปฏิบัติ หรือ กำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี”

๓.๒ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘ วรรคสอง ที่กำหนดว่า “กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีไม่กรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้”

/เป็น “กรรมการ...

เป็น “กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน”

๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒/๑ วรรคแรก ที่กำหนดว่า “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น” เป็น “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ ที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น และห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งส่งให้ผู้นั้นออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายสำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น”

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอมาตรการดังกล่าวข้างต้นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนโครงการของส่วนราชการ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

15110 ๑๖๖-๖๖๖๖๖

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๒๖ ๖.๓. ๕๓

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๙๒๒๒ / ๓๓๓๓๓๓๓๓

โทรสาร. ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๐๔

ความที่๑๓๓

ที่ กท ๐๒๐๑/๑๖

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑ ๑๐๒๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/ว (ล) ๒๔๔๒๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้เสนอเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือสอบถามกระทรวงกลาโหมเพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็น (ถ้ามี) เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

กระทรวงกลาโหม เห็นด้วยกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ อันจะทำให้การบริหารรัฐวิสาหกิจเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เป็นมาตรฐานการบริการของภาครัฐที่มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ คุ่มครองผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและประชาชน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

ประวิตร

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กองนโยบายและแผน

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

โทร. ๐ ๒๔๘๐ ๕๘๐๐ - ๒๐ ต่อ ๕๒๔๗

สำเนาถูกต้อง

วิมล

(นางวรรณวิมล ลินธก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๘๐๓.๑/ ๗๖๗๒

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๒ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ (สลค.) ขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยมีมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อป้องกันการเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ คาดว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ ความแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณามาตรการของ ป.ป.ช. แล้ว ส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการของมาตรการการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ เว้นแต่มาตรการดังต่อไปนี้

๑. มาตรการระยะสั้นที่ ๑ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง

ความเห็น

โดยที่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่า “ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งมิได้ ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย” อย่างไรก็ตาม บัญญัติดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงบริษัทหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นที่ไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจด้วย ดังนั้น การกำหนดนโยบายที่จะให้นับรวมการห้ามเป็นกรรมการด้วยนอกเหนือจากการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจและนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นไม่ให้เกินสามแห่ง จึงควรมีการกำหนดระยะเวลาการถือปฏิบัติเพื่อให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดำเนินการให้ถูกต้อง คือ ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

๒. มาตรการระยะสั้นที่ ๒ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือผู้บริหารระดับสูง ในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย

ความเห็น

ในกรณีของกระทรวงการคลัง การส่งข้าราชการสังกัดกระทรวงการคลังไปเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจยังเป็นเรื่องจำเป็นในการกำกับดูแลในฐานะเป็นผู้ถือหุ้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๐ กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังแผ่นดิน การประเมินราคาทรัพย์สิน การบริหารพัสดุภาครัฐ กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทรัพย์สินของแผ่นดิน ภาษีอากร การรักษาการ กิจการหารายได้ที่รัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียว ตามกฎหมายและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารและการพัฒนา รัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง ดังนั้น กระทรวงการคลังซึ่งเป็นเจ้าของทุนและเป็นผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจแทนรัฐบาล จึงจำเป็นต้องส่งผู้แทนเข้าไปกำกับ ดูแล เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

นอกจากนี้ ใน “หลักการและแนวทางกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจปี ๒๕๕๒” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ในหมวด ๒ สิทธิและความเท่าเทียมของเจ้าของกิจการ/ผู้ถือหุ้น บทบาทของเจ้าของกิจการ/ผู้ถือหุ้นในการกำหนดคุณลักษณะของกรรมการ กำหนดว่า “กรรมการในรัฐวิสาหกิจไม่ควรดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการกำกับกิจการ (Regulator) ในรัฐวิสาหกิจสาขานั้นๆ” ดังนั้น จึงเห็นว่าควรให้มีการถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๓. มาตรการระยะสั้นที่ ๓ เรื่อง ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น

ความเห็น

จากการตรวจสอบกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๑ ทั้ง ๗ แห่ง ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรอัยการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปรากฏว่า มีองค์กรเดียวที่มีหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี คือ องค์กรอัยการ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๗ (๕) กำหนดว่า “ข้าราชการอัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน เว้นแต่ จะได้รับอนุมัติจาก

คณะกรรมการอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการอัยการกำหนด” ซึ่งการให้ผู้ที่มิอำนาจดำเนินคดีแทนรัฐ มาเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจอาจก่อให้เกิดการขัดกันของบทบาทหน้าที่ (Conflict of roles) ได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์กรอัยการเป็นองค์กรอิสระจึงเห็นสมควรให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้พิจารณา

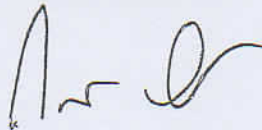
๔. มาตรการระยะยาวที่ ๓ การแก้ไขพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับ กรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปรากฏว่า จากการสำรวจข้อมูล การหารือเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งที่หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงการคลัง รวมทั้งปัญหา ที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ และจากการสัมภาษณ์ชี้แจงและทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ มีประเด็นที่สมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลาย ประเด็น เช่น

- คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการ (มาตรา ๕)
- กระบวนการสรรหาผู้บริหารตามสัญญาจ้างบริหาร (มาตรา ๘ จัตวา)
- การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ (มาตรา ๑๒/๑)

ซึ่งขณะนี้กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เหมาะสม กับสถานการณ์ โดยจะรับความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๒๙๘-๕๘๘๐-๙ ต่อ ๖๗๕๖

โทรสาร ๐-๒๒๙๘-๕๘๐๗

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุชก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

คำสั่ง
ที่ พม ๐๒๐๓/ ๑๐๓๕

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๕ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอความร่วมมือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับการเสนอมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการระยะสั้นและระยะยาวสำหรับปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากรัฐวิสาหกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้กับข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจทั้งงานในหน้าที่ของส่วนราชการต้นสังกัด และหน้าที่ของการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิสสระ สมชัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร/โทรสาร ๐ ๒๓๐๖ ๘๘๔๐, ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๑๘

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สิญุทธ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คำวันที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/ว(ล) ๒๔๔๒๖
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเสนอความเห็นหรือ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริต เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่ง
กรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
ดังกล่าวแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่ามาตรการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
เสนอทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว เป็นมาตรการที่ควรนำมาปรับปรุงวิธีการแต่งตั้งประธานกรรมการ
และกรรมการของรัฐวิสาหกิจเพื่อดำเนินการให้รัดกุม โปร่งใส และเหมาะสมมากยิ่งขึ้นได้ และมีข้อสังเกตกรณี
ที่ไม่ประสงค์ให้ข้าราชการระดับสูงของกระทรวงหรือกรมที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและ
ด้านการปฏิบัติมาเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้น ในหลักการเห็นด้วยกับความเห็นของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่สำหรับในรัฐวิสาหกิจที่มีภารกิจเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนโดยเฉพาะ
ด้านการเกษตร เห็นว่าการแต่งตั้งข้าราชการซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีหน้าที่กำกับ ดูแล ทั้งด้านนโยบายและ
ด้านการปฏิบัติเข้ามาร่วมเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจด้วย น่าจะส่งผลดีต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจนั้น
มากกว่า ทั้งนี้ เนื่องจากข้าราชการดังกล่าวจะทราบถึงนโยบายของภาครัฐและปัญหาอุปสรรคในการ
ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี จึงสามารถให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรได้ตรงตาม
เป้าหมายของรัฐวิสาหกิจนั้น นอกจากนี้การดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการจะประกอบไปด้วยบุคคล
หลายฝ่าย การที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะถูกครอบงำจากข้าราชการซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงจึงเกิดขึ้น
ได้ยาก ดังนั้น จึงควรพิจารณาถึงผลดีผลเสียของมาตรการที่เสนอในส่วนนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐๒-๒๕๐-๓๙๒๓

โทรสาร ๐๒-๒๕๐-๓๙๒๖

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุช)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด
ที่ คค ๐๒๐๕/ ๒๑๙๗

กระทรวงคมนาคม
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๕๕๒๖
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่งของสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ ซึ่งสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีคาดว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ หากกระทรวงคมนาคม มีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็น (ถ้ามี) ขอให้แจ้งไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วน หรืออาจเสนอในที่ประชุม คณะรัฐมนตรีก็ได้ ทั้งนี้ ตามนัยข้อ ๑๐ แห่งระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นด้วยในหลักการของมาตรการป้องกันการทุจริตเรื่อง การแต่งตั้ง ข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง (มาตรการระยะสั้นและมาตรการ ระยะยาว) ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโสภณ ชาร์มย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักกฎหมาย
โทร. ๐-๒๒๘๑-๓๒๖๓
โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๖๑๑๖

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุส)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๒๐.๓/ ๑๕๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ถนนพหลโยธิน ซอย ๗ แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๒๕๔๒๖
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า มาตรการการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ ทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว มีความเหมาะสม เพราะได้กำหนดหลักเกณฑ์ด้านวิธีการปฏิบัติ และการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว และไม่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติในหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ มาตรการป้องกันดังกล่าว ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติให้เป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๒๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๑๐

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุชก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สลค.(๐๖)๐๕

ที่ พน ๐๒๐๐/ ๓๑๖

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอ็นเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ อาคารบี ชั้น ๒๔

ถนนวิภาวดีรังสิต กทม. ๑๐๙๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งขอให้เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะ ต่อมาตรการระยะสั้นและระยะยาวตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพลังงานพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า มาตรการต่างๆ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีเจตนารมณ์และหลักการที่ดี เพื่อมุ่งให้เกิดความโปร่งใสในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. กระทรวงพลังงานเห็นพ้องด้วยกับมาตรการระยะสั้นในข้อ ๑ ที่ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และ/หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง และมาตรการระยะสั้นในข้อ ๕ ที่เห็นควรห้ามรัฐวิสาหกิจกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่ายค่าเบียดเบียน ค่าเช่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่คู่สมรสหรือผู้ติดตามที่มีได้มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางไปกับผู้ปฏิบัติงานนั้น ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงพลังงานในปัจจุบัน อันได้แก่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ก็ได้มีการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับในลักษณะดังกล่าวข้างต้นอยู่แล้ว

๒. มาตรการระยะสั้นในข้อ ๓ เรื่องห้ามแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น และมาตรการระยะสั้นในข้อ ๔ ซึ่งให้กระทรวงการคลังมีการศึกษาทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและวิธีการสรรหาคัดเลือก และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจให้มีความสมบูรณ์ รัดกุม โปร่งใสและให้เหมาะสม เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจตามความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

/เป็นเรื่อง...

เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดและกระทรวงการคลังตามลำดับ จึงเห็นควรขอความเห็นจากหน่วยงานดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ด้วย

๓. สำหรับมาตรการระยะสั้นในข้อ ๒ ที่กำหนดไว้ว่า "ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รอง หรือผู้บริหารสูงสุด ในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ในการควบคุม กำกับ หรือดูแล" มีประเด็นที่กระทรวงฯ ขอให้ความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

๓.๑ กระทรวงพลังงานเห็นว่า โดยหลักการแล้ว การที่กระทรวงต้นสังกัดส่งผู้แทนไปเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจก็เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมต่อและส่งผ่านนโยบายของรัฐ เช่น นโยบายด้านความมั่นคงและเสถียรภาพของการจัดหาพลังงาน ความร่วมมือด้านพลังงานกับต่างประเทศ ประสิทธิภาพขององค์กร การวางโครงข่ายพื้นฐานทางพลังงาน หรือการดำเนินโครงการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจแต่เดิมก็ได้มีการส่งผู้แทนจากกระทรวงต้นสังกัดให้เข้าไปเพื่อดูแลรัฐวิสาหกิจในสังกัดด้วย ดังปรากฏในกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ เช่น พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มีบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ ให้มีผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กระทรวงต้นสังกัดในขณะนั้น ก่อนการปรับปรุงกระทรวง/ทบวง/กรม ในปี พ.ศ. 2545) เป็นกรรมการของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยด้วย เป็นต้น และตามกฎหมายว่าด้วย บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๖๙ กำหนดว่า ผู้ถือหุ้นย่อมเป็นกรรมการได้ รวมทั้งตัวแทนของผู้ถือหุ้นที่มีคุณสมบัติครบ โดยถือเป็นการบริหารจัดการเพื่อการดูแลรักษาผลประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจในบริษัทที่ตนถือหุ้นอยู่ ซึ่งเป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับและถือปฏิบัติกันโดยปกติทั่วไป

๓.๒ ข้าราชการหรือนักบุคคลใดที่เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีบทบัญญัติที่เข้มงวดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว โดยเฉพาะในเรื่องธรรมาภิบาลและการมีผลประโยชน์ขัดกัน (Conflict of Interest)

นอกจากนี้ กรรมการรัฐวิสาหกิจที่เป็นข้าราชการระดับสูงได้ผ่านการสรรหาคัดเลือก และกลั่นกรองคุณสมบัติว่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจ ให้มาเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ และทำให้รัฐวิสาหกิจได้รับโอกาสจากประสบการณ์และความรู้ ความสามารถของบุคคลเหล่านี้ เพื่อไปพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนโยบายของรัฐบาล

๓.๓ ควรมอบหมายกระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณากำหนดความชัดเจนในความหมายว่า หน่วยงานของรัฐหน่วยใดถือว่าเป็น Regulator ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับต่อรัฐวิสาหกิจ (หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น) ใด กับรัฐวิสาหกิจใดที่ถือเป็นกิจการสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย เพื่อจะได้วางแนวปฏิบัติในการรับตำแหน่งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจของข้าราชการจากกระทรวงต้นสังกัดได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๓.๔ ในกรณีของนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นอยู่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ รัฐไม่อาจเข้าไปควบคุมการบริหารจัดการเพราะเป็นเรื่องของเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นอยู่แล้ว และการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจโดยไม่ได้เป็นประธานกรรมการ ก็ขาดบทบาทในการชี้แนะ นอกเหนือจากการแสดงความคิดเห็นโดยทั่วไป

๔. สำหรับมาตรการระยะยาว ซึ่งจะต้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้น เห็นสมควรมอบหมายให้กระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) รับผิดชอบศึกษาและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง รักษาราชการแทน

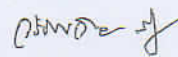
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. 0 2140 6123

โทรสาร 0 2140 6129

สำนักเลขาธิการ

(นางวรรณภิมล สินุช)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/ ๕๕๐๐๑พ๕

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๖
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นชอบกับมาตรการป้องกันการทุจริตตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิระชัย วีระเมธีกุล)

รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

โทร. ๐ ๒๓๓๓๓ ๓๙๖๗

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓๓ ๓๙๓๘

E-mail : jindamas@most.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุชก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๐๑.๔/๑๗๕

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเสนอข้อเสนอนั้นหรือความคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริต เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจทั้งมาตรการระยะสั้นและมาตรการระยะยาว ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ โดยเฉพาะกรณีการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงให้ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นอยู่เกินกว่า ๓ แห่ง เนื่องจากผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร และมีภารกิจงานที่ต้องรับผิดชอบมาก รวมทั้งยังเป็นคณะกรรมการทั้งภายในและภายนอกส่วนราชการ ประกอบกับในแต่ละส่วนราชการยังมีข้าราชการระดับสูงอีกจำนวนมาก จึงควรแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน โดยกระจายความรับผิดชอบให้กับบุคคลอื่นที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญตรงกับภารกิจด้านนั้น เพื่อประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งงานในหน้าที่หลักและหน้าที่กรรมการของรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รัฐวิสาหกิจและประชาชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักอำนวยการ

กลุ่มบริหารงานบุคคล

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๔

โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๒

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณนิมิต สินุชก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๕/๑๗๖

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๖

ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ประเด็นความเห็น เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้ว เห็นว่ามาตรการป้องกันการทุจริตเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา มีความเห็นว่าเป็นมาตรการดังกล่าวมีความสมบูรณ์รัดกุมและชัดเจนดีแล้ว มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว หากนำไปปฏิบัติได้ จะเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจได้เป็นอย่างดี กระทรวงสาธารณสุขจึงไม่มีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อมาตรการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๕๙๑ ๘๕๘๙

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินธก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ อก ๐๒๐๙/ ๒๕๖

กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๕๔๒๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาเสนอแนะหรือความคิดเห็นกรณีสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาเพื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณามาตรการที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอแล้วเห็นว่า เป็นมาตรการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๒๐๒-๓๑๔๘

โทรสาร. ๐-๒๒๐๒-๓๐๔๕-๖

(นายธวัชชัย เกียงเอี้ย)

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุช)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๐๑๓.๗/๗

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/ว (ล) ๒๔๔๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้สำนักงาน ก.พ. เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน นั้น

สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า

๑. การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจโดยให้ข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น ได้ไม่เกิน ๓ แห่ง นั้น เป็นการกำหนดที่สอดคล้องกับหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๓

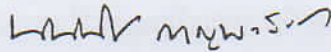
๒. ส่วนการกำหนดมิให้ข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ใน การควบคุม กำกับ หรือดูแล และมีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น นั้น สำนักงาน ก.พ. มีความเห็นว่าการที่บุคคลดังกล่าวอยู่ในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นอาจเป็นประโยชน์ ในการเสนอแนะให้ความเห็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชน และเชื่อมต่อนโยบายของรัฐในเรื่องนั้นๆ จึงเห็นควรพิจารณาให้ข้าราชการในหน่วยงานนั้น เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นได้ แต่ควรจำกัดจำนวน ไม่เกิน 1 คน และไม่ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการฯ

/๓.ข้าราชการ...

๓. ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ
ในรัฐวิสาหกิจ ต้องรักษาจรรยาข้าราชการและรักษาวินัยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการพลเรือน ซึ่งได้กำหนด
เกี่ยวกับการอุทิศเวลาให้แก่ราชการ ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบของข้าราชการไว้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนิทกร กาญจนะจิตตรา)

เลขาธิการ ก.พ.

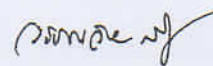
ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๑๕, ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๒๗, ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๓๘

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินธก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

คำขอ

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๒๔๔๒๕
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ในเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้เสนอ โดยคาดว่าจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เป็นกรณีที่เหมาะสมจะแก้ไขปัญหา ๒ ประการ คือ ๑. การดำรงตำแหน่งของกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และ ๒. การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ในส่วนที่เกี่ยวกับคู่สมรสหรือผู้ติดตามของผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางด้วย ซึ่งสำนักงานฯ ขอเรียนเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. การดำรงตำแหน่งของกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

๑.๑ การดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งนั้น เห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติห้ามการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งไว้แล้ว โดยให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และถ้าได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย ประกอบกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้บัญญัติบทเฉพาะกาลให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการเกินกว่าสามแห่ง ถ้ามิได้ลาออกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่ได้รับแต่งตั้งครั้งหลังสุดในวันถัดจากวันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หรือถ้ามิได้มอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติ

ราชการแทน ให้กระทรวงการคลังรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้ดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวต่อไป ดังนั้น บทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบัน จึงเป็นไปตามมาตรการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม หากคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดมาตรการเพิ่มเติม เพื่อควบคุมการให้ข้าราชการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจอื่น ซึ่งมีได้อยู่ในความหมายของนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ และกิจการที่รัฐถือหุ้นไม่ถึงกึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดของกิจการนั้นด้วย คณะรัฐมนตรีก็อาจกำหนดให้ถือเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการสำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้

๑.๒ การห้ามแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ซึ่งอยู่ในควบคุมหรือกำกับดูแล (Regulator) ของหน่วยงานดังกล่าวนั้น เห็นว่า เนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติห้ามเรื่องนี้ไว้เป็นการทั่วไป ประกอบกับรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจจึงต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและมติของคณะรัฐมนตรี โดยรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายและมติของคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจก็ถือได้ว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจด้วย แต่หากคณะรัฐมนตรีจะพิจารณากำหนดข้อห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งกรรมการเป็นหลักทั่วไปตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สมควรมีการพิจารณาผลกระทบต่อระบบการกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนประเด็นเรื่องผลประโยชน์ของรัฐเสียก่อน

๑.๓ การห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามหมวด ๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจนั้น เห็นว่า องค์กรดังกล่าวดำเนินการโดยอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ การพิจารณากำหนดมาตรการใดๆ ของคณะรัฐมนตรีจึงต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายตามรัฐธรรมนูญประกอบด้วย ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการในองค์กรดังกล่าวก็ได้กำหนดข้อห้ามการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจไว้แล้ว แต่กรณีของสำนักงานอัยการสูงสุดนั้น มาตรา ๒๕๕ วรรคหกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า พนักงานอัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอัยการและสำหรับกรณีสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไม่ได้กำหนดข้อห้ามดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ไม่ประสงค์ที่จะให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขององค์กรตามหมวด ๑๑ ของรัฐธรรมนูญฯ ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน ดังนั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรประการใดก็สามารถเสนอมาตรการที่เหมาะสมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

๑.๔ การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการนั้น เห็นว่า มาตรา ๑๒/๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำบัญชีรายชื่อดังกล่าว ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงสามารถนำข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควร

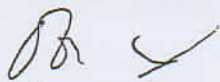
๑.๕ ข้อเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น เห็นว่า สมควรให้กระทรวงการคลังซึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวดำเนินการศึกษาลักษณะและความจำเป็น รวมทั้งประเด็นที่ได้กล่าวมาข้างต้นและที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ในส่วนที่เกี่ยวกับคู่สมรสหรือผู้ติดตามของผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ

เห็นว่า การเบิกจ่ายเงินในเรื่องดังกล่าวเป็นการบริหารจัดการภายในของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งตามที่กำหนดในระเบียบหรือข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจ แต่อย่างไรก็ตาม คณะรัฐมนตรีอาจพิจารณากำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบหรือข้อบังคับตามมาตรการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยอาจให้นำหลักเกณฑ์ในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคู่สมรสและผู้ติดตามในการเดินทางไปราชการ ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มาพิจารณาประกอบด้วยก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอึ้งพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๘

ฝ่ายกฎหมายคมนาคม

โทร ๐ ๒๒๘๐ ๐๘๕๑-๘ ต่อ ๓๔๐๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๔๒๕

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางวารณวีมล สิมุทธ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๑๑๕/๐๙๓๓

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๒ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๒๔๔๒๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. เห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการของมาตรการห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า ๓ แห่ง และการกำหนดให้แต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้มากขึ้นจากในปัจจุบัน

๒. สำหรับข้อเสนอมาตรการที่ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านปฏิบัติ (Regulator) และเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดีเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น รวมทั้งข้อเสนออื่น ๆ เห็นควรให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาความเหมาะสมในรายละเอียดต่อไป ทั้งนี้ข้อสังเกตว่ากฎหมายจัดตั้งของรัฐวิสาหกิจบางแห่งมีการกำหนดองค์ประกอบของกรรมการรัฐวิสาหกิจโดยตำแหน่งมาจากหน่วยงานของรัฐด้านนโยบายและด้านปฏิบัติ เช่น การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นต้น จึงเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาความเหมาะสมและเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อประกอบการพิจารณาอย่างรอบคอบต่อไป

๓. เห็นควรให้กระทรวงการคลังเร่งพิจารณาโครงสร้าง รูปแบบ กลไกการกำกับดูแลการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะเป็นบริษัทมหาชนไปแล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินธุรกิจภายใต้การแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

/จึงเรียนมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๔๑๖๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๘๖๐
E-mail Danucha@nesdb.go.th

ผู้อำนวยการตั้ง

(นางวรรณวิมล สินุช)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๐๒/๒๕๕

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะหรือความเห็นในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๕๔๒๗ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) พิจารณาให้ข้อเสนอแนะหรือความเห็นในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง นั้น

สปน. พิจารณาแล้วโดยมีข้อเสนอแนะหรือความเห็นในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร สันติเมทนีดล)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๑๔๐๗ ต่อ ๑๖๘, ๓๔๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๐๕๑๒

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สิมุข)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ข้อเสนอแนะหรือความเห็นในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการใน
รัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) ได้มีข้อเสนอแนะหรือความเห็นในเรื่อง
ดังกล่าว ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. เห็นด้วยในหลักการที่จะต้องแยกอำนาจหน้าที่ในด้านการควบคุม (Regulator) และผู้ปฏิบัติ (Operator) ออกจากกันให้ชัดเจน แต่มีข้อสังเกตในมาตรการระยะยาวที่เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ในส่วนที่เพิ่มเติม ลักษณะต้องห้าม ตามข้อ ๓.๑ ที่ว่า “บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ.....ต้องไม่เป็น ผู้บริหารหรือข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแล ทั้งในด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ หรือกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น.....” เห็นว่า ลักษณะ ต้องห้ามดังกล่าว เป็นข้อความที่มีความหมายกว้างมาก โดยหลักแล้วอำนาจกำกับดูแลนั้นเป็นการ ควบคุมเฉพาะในเรื่องการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น ไม่หมายความรวมถึงความเหมาะสม หรือดุลพินิจด้วย

นอกจากนี้การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒/๑ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามข้อ ๓.๓ ที่ว่า “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ.....ให้ผู้มีอำนาจ พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนกรรมการอื่น.....” เป็น “.....ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการอื่น” นั้น เห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมสัดส่วนจำนวนกรรมการดังกล่าว เป็นการก้าวล่วงเข้าไปในการบริหารจัดการของ รัฐวิสาหกิจมากเกินไป จะทำให้การบริหารจัดการไม่มีความคล่องตัวมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรใน รูปรัฐวิสาหกิจ

๒. แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรการระยะสั้น ข้อที่ ๑ ดังนี้

๒.๑ เห็นควรเพิ่มเติม คำว่า “หรือที่ปรึกษา” ต่อท้ายคำว่า “กรรมการ” เพื่อป้องกัน เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนในภายหลัง

๒.๒ ให้ลดการแต่งตั้งหรือมอบหมายการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติ บุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเหลือไม่เกิน ๒ แห่ง เนื่องจากมีความเหมาะสมมากที่สุดและเพื่อให้มี ประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ

๒.๓ ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการอยู่แล้วในวันที่ ครม. มีมติเกินกว่า ๒ หรือ ๓ แห่ง ให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งกรรมการอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากวาระ

คำสั่งที่ออก

ที่ นร ๐๗๑๕/๑๕๗

สำนักงานประมาณ

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๒๔๔๒๕

ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานประมาณเสนอความเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. เสนอมาตรการป้องกันการทุจริต
เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ความละเอียด
แจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานประมาณพิจารณาแล้ว เห็นเป็นการสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ในหลักการของข้อเสนอมาตรการป้องกันการทุจริต การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่ง
กรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ โดยเห็นควรให้กระทรวงการคลังนำข้อเสนอ
มาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวไปพิจารณาทบทวนแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจรูปแบบต่าง ๆ
ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลของภาครัฐซึ่งนำไปสู่การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ และกำหนดเป็นนโยบายเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
เพื่อให้รัฐวิสาหกิจและกระทรวงเจ้าสังกัดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวลัยรัตน์ ศรีอรุณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

สำนักจัดทำประมาณองค์การบริหารรูปแบบพิเศษและรัฐวิสาหกิจ

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๙๙๙ ต่อ ๑๓๕๘

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๙๑๔

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สิ้นสถ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ความผิด

ที่ ตช ๐๐๑๑.๑๔/๒๕๕๔

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่ ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

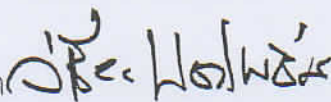
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๒๕๕๒๕
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
มีความเห็นเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
หลายแห่ง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วิเชียร พงษ์โพธิ์ศรี)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานกฎหมายและคดี
กองกฎหมาย กลุ่มงานกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๖๘๑ - ๒
โทรสาร ๐ ๒๒๕๒ ๗๙๗๑

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินธุภัก)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ที่ อส ๐๐๒๖/๗๓๑

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าหีบเผย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ค่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๒๔๔๒๕

ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นสำนักงานอัยการสูงสุด เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการได้ส่งเรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมายังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อให้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมาตรการมุ่งเน้นที่จะป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ โดยการไม่แต่งตั้งข้าราชการหรือบุคคลระดับสูงดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจนั้น อาจมองได้ว่าเป็นความพยายามในการแก้ปัญหาในด้านหนึ่ง แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญยิ่งกว่าในอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือ รัฐบาลจะไม่สามารถส่งผ่านนโยบายแห่งรัฐไปยังรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจมีบทบาทยุติรองรับไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประชาชนด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลสิงห์ วสันตสิงห์)

อัยการสูงสุด

สำนักงานที่ปรึกษาากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๑๔๕๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๔๓

e-mail : csel@ago.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางวรรณวิมล สินุทธ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ความเห็นสำนักงานอัยการสูงสุด

เรื่อง

การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคล

ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณามาตรการของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๗๘(๕) กำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดระบบงานราชการและงานของรัฐ อื่นๆ ซึ่งรวมทั้งงานของรัฐวิสาหกิจ ให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ และในส่วนที่ ๗ แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา ๘๔ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็น การแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษา ผลประโยชน์ส่วนรวม การคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด รวมทั้งการจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเพื่อ ประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ และต้องมีให้สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอยู่ในความผูกขาดของเอกชนที่อาจก่อความเสียหาย แก่รัฐ อันแสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของรัฐบาลในการนำแนวนโยบายแห่งรัฐไปปฏิบัติให้ตรงตาม เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในหลายกรณีรัฐบาลได้กำหนดให้มีการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว โดยการบริหารจัดการของรัฐวิสาหกิจผ่านคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ แต่การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมาตรการมุ่งเน้นที่จะป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ โดยการไม่แต่งตั้งข้าราชการหรือ บุคคลระดับสูงดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจนั้น อาจมองได้ว่าเป็นความพยายามในการ แก้ปัญหาในด้านหนึ่ง แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญยิ่งกว่าในอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือ หาก กระทรวงการคลัง หรือกระทรวงเจ้าสังกัดไม่สามารถแต่งตั้งบุคคลในสังกัดให้เป็นประธานหรือ กรรมการรัฐวิสาหกิจได้ กระทรวงการคลังหรือกระทรวงเจ้าสังกัดอาจไม่สามารถส่งผ่านนโยบาย แห่งรัฐไปยังรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลอันเป็น หน้าที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญให้สำเร็จสัมฤทธิ์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ในการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้น ผู้มีอำนาจแต่งตั้งย่อมมีดุลยพินิจที่จะ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วย

คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และตามที่กำหนดในกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ นอกจากนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓ ประกอบ มาตรา ๓๐ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม อันมีผลให้คณะรัฐมนตรีต้องยึดถือความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ดังนั้น บุคคลใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือไม่ ย่อมมีสิทธิได้รับการเลือกสรรให้ดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย คณะรัฐมนตรีและหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจย่อมมีดุลยพินิจเป็นคราว ๆ ที่จะแต่งตั้งข้าราชการหรือบุคคลใดเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งใดก็ได้ตามความเหมาะสม แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นนโยบายหรือเป็นมติ คณะรัฐมนตรีไว้ล่วงหน้าที่จะไม่แต่งตั้งข้าราชการ พนักงานอัยการหรือบุคคลตำแหน่งใดเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ทั้ง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นมีคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจซึ่งได้มีบทบัญญัติรองรับไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ก็อาจมีผู้โต้แย้งได้ว่านโยบายหรือมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ วรรคห้า ได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการอัยการหรือ ก.อ. (ประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากวุฒิสภาจำนวน ๒ คน และบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีอีก ๑ คน รวมอยู่ด้วย) เป็นองค์กรเดียวที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้พนักงานอัยการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ ดังนั้น หากพนักงานอัยการผู้ใดมีคุณสมบัติและมีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจใด และผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาเห็นสมควร ก.อ.จะเป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาว่าพนักงานอัยการผู้นั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าไปรักษาประโยชน์ของรัฐ โดยการไปดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจได้หรือไม่ ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ วรรคแรก บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ และตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการและกฎหมายอื่น และโดยรัฐธรรมนูญนี้ดังได้กล่าวแล้วว่า พนักงานอัยการจะมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจได้ ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.อ. และในชั้นยกร่างกฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการและกฎหมายระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็ได้พิจารณาถึงประเด็นความจำเป็นสมควรของการที่พนักงานอัยการจะเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจได้หรือไม่ด้วยแล้ว ซึ่งในที่สุดรัฐสภาได้เห็นชอบกับ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ.๒๕๕๓ โดยกำหนดไว้ในมาตรา ๖๗(๕) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญว่า ข้าราชการอัยการต้อง “ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ

ในทำนองเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.อ. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.อ.กำหนด” ซึ่งข้อความที่เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญที่ว่า “ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.อ.กำหนด” นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า รัฐสภาได้สร้างกลไกโดยกำหนดขอบเขตควบคุมการใช้ดุลยพินิจของ ก.อ.ไว้แล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนและโปร่งใสในการใช้ดุลยพินิจของ ก.อ. แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานอัยการสูงสุดจะได้นำเสนอข้อห่วงใยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ดังกล่าวให้ ก.อ.ทราบ เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๖๗ (๕) ต่อไป

๔. หน้าที่ของพนักงานอัยการในการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้น มิได้ขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ในฐานะพนักงานอัยการแต่ประการใด อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐและประชาชนด้วย เนื่องจากรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยการประกอบกิจการจะดำเนินถึงประโยชน์หรือผลกำไรเพียงประการเดียวมิได้ โดยรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่จะต้องประกอบการโดยใช้หลักนิติธรรมตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓ และจะต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านเศรษฐกิจตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญด้วย พนักงานอัยการซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายอัยการทุกคน จะต้องถือและปฏิบัติตามหลักนิติธรรม ประมวลจริยธรรม ตามพระราชบัญญัติองค์การอัยการ และพนักงานอัยการ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๘ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๘๓ ซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่โดยซื่อสัตย์สุจริต และยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (ประมวลจริยธรรม ข้าราชการฝ่ายอัยการฯ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗)

๕. เหตุผลที่ว่า ในกรณีคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งรวมถึงพนักงานอัยการ มีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและต้องถูกตรวจสอบ หรือต้องถูกดำเนินคดี ก็อาจทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่นักเพราะจะต้องตรวจสอบหรือดำเนินคดีกับพวกเดียวกัน นั้น เห็นว่า

(๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี หากเป็นกรณีที่กล่าวหาว่าข้าราชการทุจริต หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ผู้มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบและผู้มีอำนาจตัดสินใจในขั้นสุดท้ายว่า จะดำเนินคดีหรือไม่ คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนอัยการสูงสุดมีอำนาจเพียงแต่แจ้งข้อไม่สมบูรณ์ กรณีที่เห็นว่าพยานหลักฐานในสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เพียงพอที่จะฟ้องผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙๗ ส่วนพนักงานอัยการอื่นไม่มีหน้าที่ตรวจสอบและสั่งดำเนินคดี ส่วนในคดีอาญาอื่น ๆ นั้น แม้พนักงานอัยการจะมีหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดีก็ตาม ก็ไม่เกี่ยวข้องกับคดีที่มีการกล่าวหาประธาหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นงานในอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

หากพนักงานอัยการที่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ มีกรณีถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กรณีดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ตรวจสอบและสั่งดำเนินคดีในชั้นสุดท้าย กรณีมิใช่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการแต่ประการใด ส่วนกรณีที่ยอัยการสูงสุดเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก็เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ตรวจสอบดำเนินคดีและฟ้องคดีเอง โดยไม่ต้องมีอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการคนใดเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบเพื่อดำเนินคดี ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙๗ โดยสรุป จึงเห็นได้ว่าโดยกลไกที่กำหนดในกฎหมาย พนักงานอัยการไม่มีโอกาสช่วยเหลือพนักงานอัยการด้วยกันที่ถูกดำเนินคดีในข้อหาปฏิบัติราชการโดยมิชอบ หรือโดยทุจริตต่อหน้าที่อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจได้เลย เพราะการสั่งให้มีการดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นอำนาจเด็ดขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๒) ในกรณีเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานในสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือข้าราชการในสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด ก็จะต้องถูกสอบสวนโดยเจ้าพนักงานตำรวจด้วยกัน หรือถูกไต่สวนโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้พิพากษาก็จะต้องพิจารณาคดีที่ข้าราชการในสำนักงานศาลยุติธรรมกระทำผิด จึงไม่อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเจ้าพนักงานในองค์กรเดียวกันกระทำผิดแล้ว เจ้าพนักงานผู้อื่นในองค์กรเดียวกันจะช่วยเหลือกัน และจะไม่เต็มใจตรวจสอบดำเนินคดีเพราะเป็นพวกเดียวกัน

อนึ่ง ในกรณีพนักงานอัยการถูกดำเนินคดีกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกลงโทษไล่ออกหรือให้ออกจากราชการ สำนักงานอัยการสูงสุดก็จะส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนดำเนินคดีพนักงานอัยการผู้นั้น ทั้งนี้ เช่นเดียวกับข้าราชการฝ่ายอื่น

๕. ความรับผิดชอบทางอาญาของกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้น มิใช่ว่ากรรมการรัฐวิสาหกิจที่ลงมติเห็นชอบในโครงการใดที่ผิดกฎหมายจะต้องรับผิดชอบทางอาญาทุกคน ซึ่งในประเด็นนี้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้วางหลักไว้ว่า กรรมการที่อาจอยู่ในข่ายต้องรับผิดชอบทางอาญาต้องเป็นกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการโดยตรงและมีเจตนาพิเศษเท่านั้น ปราบกฏในคำพิพากษาคดีการออกสลากเลขท้าย

สามตัวของรางวัลที่หนึ่ง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑/๒๕๕๑ และหมายเลขแดงที่ อม.๑๐/๒๕๕๒ และ
คดีทุจริตต้นกล้าอย่าง คดีหมายเลขดำที่ อม.๔/๒๕๕๑ และหมายเลขแดงที่ อม.๓/๒๕๕๒
ดังนั้น กรรมการรัฐวิสาหกิจจะมีความรับผิดทางอาญาก็ต่อเมื่อมีเจตนาทุจริตหรือมีเจตนา
พิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งจะต้องพิจารณาพยานหลักฐานเป็น
รายบุคคล โดยไม่เกี่ยวกับประเด็นที่ว่าจะมีพนักงานอัยการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ
ด้วยหรือไม่

มาตรการป้องกันการทุจริต

เรื่อง

การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือ
บุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

มาตรการป้องกันการทุจริต

เรื่อง

การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือ
บุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง

ปัจจุบันรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย มีมูลค่าทรัพย์สินรวมประมาณ 6 ล้านล้านบาท รัฐวิสาหกิจสามารถสร้างรายได้ปีละประมาณ 2.7 ล้านล้านบาท และสามารถสร้างกำไรได้ประมาณ 2.3 แสนล้านบาท นอกจากนั้นยังมีบริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ และบริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจอีกจำนวนหนึ่ง การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจและบริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจดังกล่าว จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศไทย ดังนั้นการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจที่ดี ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อประเทศ ในขณะที่หากการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างได้เช่นกัน

การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือกระทรวงต้นสังกัดและการบริหารรัฐวิสาหกิจเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่ดีนั้น หมายถึง การกำหนดหลักการ กติกา และกลไกที่มีระบบการกำกับดูแลที่ดี มีความเหมาะสม (Good governance) ซึ่งรวมถึงการจัด โครงสร้างระบบการบริหารงาน ขั้นตอนกระบวนการทำงาน มาตรฐานการบริหารของภาครัฐ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การบริหารจัดการที่มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ คู่ครองผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและประชาชน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหลายคนดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 และขัดต่อพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งงานในหน้าที่หลักและหน้าที่กรรมการของรัฐวิสาหกิจลดลง และอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการทำหน้าที่กรรมการในรัฐวิสาหกิจอีกด้วย และกรณีการกำหนดค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นๆ ของกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ มีรัฐวิสาหกิจบางแห่ง ได้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการที่น่าจะ เป็นการบิดผันในการใช้อำนาจ ซึ่งอาจมีผลเสียหรือขาดความชอบธรรมในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ จึงเห็นสมควรเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเท็จจริง

ก. ข้อมูลรัฐวิสาหกิจ

1. รัฐวิสาหกิจในประเทศไทย มีจำนวน 58 แห่ง (ตามรายชื่อแนบท้าย)
2. บริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 56 แห่ง (ตามรายชื่อแนบท้าย)
3. บริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 109 แห่ง (ตามรายชื่อแนบท้าย)

4. การแบ่งกลุ่มหรือการจำแนกกลุ่มของรัฐวิสาหกิจ

4.1 การจัดแบ่งตามขนาดของรัฐวิสาหกิจ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547 เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอเพื่อปรับปรุงอัตราเบี้ยค่าธรรมเนียม ได้จัดแบ่งรัฐวิสาหกิจเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 รัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่ มีนโยบายในการแปลงสภาพเป็นหน่วยงานพื้นฐาน มีพื้นที่ให้บริการทั่วประเทศและมีการแข่งขันกับภาคเอกชนในระดับหนึ่ง

กลุ่มที่ 2 รัฐวิสาหกิจที่มีขนาดปานกลาง ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์ที่ต้องแข่งขันกับภาคเอกชนและมีลักษณะการดำเนินงานไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ

กลุ่มที่ 3 รัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก มีกิจกรรมไม่สลับซับซ้อน มีการแข่งขันน้อย โดยบางแห่งเป็นประเภทส่งเสริม

กลุ่มที่ 4 รัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

กลุ่มที่ 5 รัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

4.2 การจำแนกกลุ่มรัฐวิสาหกิจตามการวัดประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดเกณฑ์เบื้องต้นในการจัดกลุ่มรัฐวิสาหกิจ (จากการศึกษาและจัดทำรายงานเรื่องแนวทางการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ เสนอเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2552) มีปัจจัยสำคัญในการพิจารณา ได้แก่ ผลประกอบการ ฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายลงทุน และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจและการบริหารจัดการองค์กร ได้แบ่งรัฐวิสาหกิจออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรัฐวิสาหกิจที่มีผลประกอบการและฐานะการเงินดี สามารถสร้างกำไรและนำเงินส่งรัฐได้อย่างต่อเนื่อง เช่น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด การประปานครหลวง เป็นต้น อย่างไรก็ตามรัฐวิสาหกิจบางแห่งยังคงมีปัญหาในการดำเนินงาน เช่น การเบิกจ่ายเงินลงทุน การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) และ โรงงานยาสูบ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มรัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหาในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการเชิงสังคมและรัฐมีการควบคุมอัตราค่าบริการ ประกอบกับการลงทุนในรัฐวิสาหกิจดังกล่าวมีขนาดการลงทุนสูง ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนของรัฐอย่างต่อเนื่อง บางรัฐวิสาหกิจมีปัญหาในการบริหารจัดการเนื่องจากขาดผู้บริหารระดับสูง บางแห่งไม่สามารถแข่งขันกับภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย รถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรัฐวิสาหกิจที่เริ่มประสบปัญหาในการดำเนินงาน เป็นรัฐวิสาหกิจที่ผลประกอบการในปัจจุบันมีกำไร แต่มีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาขาดทุนและปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน รวมทั้งมีปัจจัยเสี่ยงซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานและฐานะการเงินขององค์กรในอนาคต ประกอบด้วยรัฐวิสาหกิจที่สำคัญ ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

ข. ธุรกรรมรัฐวิสาหกิจ

1. ที่มาของธุรกรรมรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง เป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ตัวอย่างเช่น

1) พระราชบัญญัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 14 กำหนดว่า “ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และผู้ว่าการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2) พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 มาตรา 20 กำหนดว่า “ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค” ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน ผู้ว่าการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินสิบสามคน

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ”

3) พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2549 มาตรา 13 กำหนดว่า “ให้มีคณะกรรมการธนาคารคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ ผู้ว่าการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน กรรมการอื่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินเจ็ดคน และให้ผู้จัดการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

ประธานกรรมการ กรรมการและผู้จัดการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง”

2. ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้รัฐวิสาหกิจมีกรรมการได้รวมทั้งสิ้นไม่เกินสิบเอ็ดคน แต่ถ้รัฐวิสาหกิจใดมีข้อกำหนดให้กรรมการน้อยกว่าสิบเอ็ดคนก็ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ นั้น แต่รัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องมีกรรมการเกินกว่าสิบเอ็ดคน ให้รัฐมนตรีเข้าสังกัดขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีได้เป็นการเฉพาะราย แต่ทั้งนี้จำนวนกรรมการรวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินสิบห้าคน

3. การแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ กำหนดให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน

กรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น และการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ตามกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจกำหนดให้ คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้ง กรรมการและกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่ง สำหรับกรรมการอื่น กระทรวงการคลังโดยคณะกรรมการ จัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ ได้จัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ (Directors' Pool) พร้อมทั้งได้คัดเลือกและประกาศขึ้นบัญชีบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมหรือเชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆ แล้วรวม 3 ครั้ง บัญชีรายชื่อนี้มีอายุ 3 ปี และมีการทบทวนทุกปี

4. กรรมการรัฐวิสาหกิจต้องมีคุณสมบัติตามที่ระบุในพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับ กรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 5 (1) – (10) ซึ่งใน (10) กำหนดว่า ต้องไม่เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับ สัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น เว้นแต่ประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้บริหาร โดยการมอบหมายของรัฐวิสาหกิจนั้น

5. วาระการดำรงตำแหน่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือ พระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้แต่มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการของ บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

6. มีการร้องเรียนกรณีข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 และขัดต่อพระราชบัญญัติ มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกล่าวหาว่าข้าราชการระดับสูง หรือผู้บริหารระดับสูงในหน่วยภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ไปดำรงตำแหน่ง กรรมการในรัฐวิสาหกิจ เกินกว่า 3 แห่ง เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 ที่ห้ามข้าราชการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง และขัดต่อพระราชบัญญัติมาตรฐาน สำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 7 ที่กำหนดว่า “ผู้ใดจะดำรง ตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งมิได้...” ซึ่งข้าราชการระดับสูงที่ดำรงตำแหน่งกรรมการใน รัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง จะมีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งงานในหน้าที่หลักและหน้าที่กรรมการของ รัฐวิสาหกิจลดลง และมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการทำหน้าที่กรรมการในรัฐวิสาหกิจอีกด้วย และมีข่าวทาง หนังสือพิมพ์ (เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2549) ในลักษณะเดียวกันว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ตรวจพบ “คนดั่งนึ่งบอว์ครรัฐวิสาหกิจเกิน 3 แห่ง” โดยตรวจสอบพบว่าผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง เป็นการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการที่ สร.0202/ว.76 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2523 ซึ่งจากการตรวจสอบ ข้อมูลรายชื่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ พบว่า ปัจจุบันมีบุคคลและข้าราชการระดับสูงหรือผู้บริหารของ หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจหลายคน รวมทั้งบุคลากรในองค์กรตาม

รัฐธรรมนูญหมวดที่ 11 ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง และบางคนดำรงตำแหน่ง กรรมการของรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง จริง

ค. สิทธิประโยชน์และค่าตอบแทนในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ

สิทธิประโยชน์และค่าตอบแทนในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ จากการศึกษาข้อมูล ในเบื้องต้นพบว่า มีสิทธิประโยชน์และค่าตอบแทน ดังนี้

1. ค่าเบี้ยกรรมการ ขึ้นอยู่กับขนาดของรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กและมี สภาพการแข่งขันกับเอกชนมากน้อยเพียงใด มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2547 เห็นชอบตามที่ กระทรวงการคลังเสนอการปรับปรุงเบี้ยกรรมการ โดยแบ่งรัฐวิสาหกิจเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 รัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่มีนโยบายในการแปลงสภาพเป็นหน่วยงานพื้นฐาน มีพื้นที่ ให้บริการทั่วประเทศและมีการแข่งขันกับภาคเอกชนในระดับหนึ่ง อัตราเบี้ยกรรมการไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน

กลุ่มที่ 2 รัฐวิสาหกิจที่มีขนาดปานกลางส่วนใหญ่มีการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์ที่ต้องแข่งขันกับ ภาคเอกชนและมีลักษณะการดำเนินงานไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ อัตราเบี้ยกรรมการไม่เกิน 8,000 บาท ต่อเดือน

กลุ่มที่ 3 รัฐวิสาหกิจที่มีขนาดเล็ก มีกิจการที่ไม่สลบซับซ้อน มีการแข่งขันน้อยโดยบางแห่งเป็น ประเภทส่งเสริม อัตราเบี้ยกรรมการไม่เกิน 6,000 บาทต่อเดือน

กลุ่มที่ 4 รัฐวิสาหกิจประเภทการเงินเฉพาะกิจ อัตราเบี้ยกรรมการไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน

กลุ่มที่ 5 รัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ อัตราเบี้ยกรรมการตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

2. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน กรรมการรัฐวิสาหกิจมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการ เดินทางไปราชการได้ในอัตราที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดในข้อบังคับฯ

มีผู้ร้องเรียนมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. กล่าวหากรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งว่าใช้งบประมาณ ในการเดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศโดยมิชอบ โดยการนำเครือญาติเป็นผู้ติดตามเดินทางไปศึกษาดูงานและ เบิกค่าใช้จ่าย เป็นค่าเดินทางทั้งหมดจากงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ เป็นการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ไม่เหมาะสม ไม่โปร่งใส และไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งจากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า กรรมการ รัฐวิสาหกิจแห่งนั้นได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่ประเทศอังกฤษและประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดย กรรมการรัฐวิสาหกิจบางคนได้นำญาติหรือคู่สมรสเป็นผู้ติดตามเดินทางไปศึกษาดูงาน และเบิกค่าใช้จ่าย เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะจากงบประมาณของรัฐวิสาหกิจจริง แต่ตามข้อบังคับฯ ว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน อนุญาตให้กรรมการสามารถนำผู้ติดตามไปปฏิบัติงานได้ โดยให้เบิกค่าใช้จ่าย จากงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น

จากข้อมูลการได้สวนของสำนักงาน ป.ป.ช. พบว่า มีรัฐวิสาหกิจจำนวน 14 แห่ง ที่กำหนด ข้อบังคับและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยอนุญาตให้นำคู่สมรส หรือผู้ติดตาม เดินทางไปดูงานต่างประเทศ และให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้เช่นเดียวกับผู้เดินทางโดยไม่ได้ระบุให้ ผู้ติดตามต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย ได้แก่ บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน), สถาบันการ บินพลเรือน, บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), องค์การสุรา กรมสรรพสามิต, โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ, สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ธนาคารอาคารสงเคราะห์, บริษัทกฎหมายกรุงไทย จำกัด, บริษัท พี ที ที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด, บริษัทไทยแลนด์ พรินต์ส คาร์ต จำกัด

ในกรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ถึงแม้ตามข้อบังคับฯ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจ จะอนุญาตให้ผู้ติดตามสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้ด้วย แต่การกำหนดข้อบังคับฯ ดังกล่าวน่าจะไม่ถูกต้องหรือมีการบิดผันของระเบียบหรือกฎหมายยกตัวอย่างเช่น ผู้ติดตามซึ่งเป็นคู่สมรสของกรรมการรัฐวิสาหกิจเบิกค่าใช้จ่ายเป็นค่าเช่าที่พักแยกต่างหาก ทั้งที่พักห้องเดียวกันและกำหนดให้ผู้ติดตามยังได้รับเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางด้วย จึงเห็นควรที่จะขจัดกิจกรรมซึ่งน่าจะถือว่าเป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ได้อย่างหนึ่ง

3. เงินโบนัสประจำปี ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2548 ซึ่งใช้บังคับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ซึ่งไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ข้อ 8 กำหนดว่า “การจัดสรรกำไรทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (1) จ่ายโบนัสกรรมการและพนักงานตามระเบียบเกี่ยวกับโบนัสกรรมการและพนักงาน (2) จ่ายเงินปันผลหรือนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน....การจัดสรรกำไรสุทธิตาม (1) และ (2) ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อนส่วนกำไรสุทธิส่วนที่มีได้จัดสรรให้โอนไปเข้าบัญชีกำไรสะสม” และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2521 เรื่องหลักเกณฑ์กำหนดผลประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กำหนดให้การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อจ่ายโบนัสกรรมการอัตราร้อยละ 3 ของกำไรสุทธิประจำปี โดยให้จ่ายเงินโบนัสตามจำนวนกรรมการที่มีสิทธิได้รับตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งแต่ต้องไม่เกินคนละ 60,000 บาท

4. ค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจในกลุ่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ จะได้รับค่าตอบแทนรายเดือน ทั้งนี้ตามที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนด

ง. ปัญหาการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ศึกษาและจัดทำรายงานแนวทางการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานและการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2552 ซึ่งคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบและให้นำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยรายงานดังกล่าวได้ระบุปัญหาการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านนโยบาย ในช่วงปี 2548 – 2551 จากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหลายครั้งทำให้รัฐมนตรีที่กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ส่งผลให้นโยบายการดำเนินงานขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง การทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงนโยบายทำให้ต้องยกเลิกหรือชะลอโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานและผลประกอบการของรัฐวิสาหกิจ เช่น นโยบายด้านระบบขนส่งมวลชน เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านการปฏิบัติ มีหน่วยงานกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานต่างมีภารกิจที่เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนด และมีความซ้ำซ้อนทั้งด้านการกำกับดูแลการลงทุน และการติดตามประเมินผล จึงขาดเอกภาพในการกำกับดูแล และส่งผลกระทบต่อการทำงานของรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในตลาดแข่งขัน ทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้มีผลต่อความน่าเชื่อถือและผู้ถือหุ้น ได้แก่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

1.3 ปัญหาด้านการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการและหรือคณะกรรมการฯ ทั้งชุดหลายครั้ง ทำให้การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจขาดความต่อเนื่อง บางครั้งไม่สามารถกำหนดบทบาทและทิศทางขององค์กรได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เสียโอกาสในการสร้างรายได้ และสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้จากข้อมูลเบื้องต้นของรัฐวิสาหกิจ 53 แห่ง พบว่า ในช่วงปี 2548 -2551 มีความถี่ในการเปลี่ยนประธานกรรมการมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 3 แห่ง การเปลี่ยนประธานกรรมการ 3-5 ครั้ง จำนวน 28 แห่ง และการเปลี่ยนประธานกรรมการน้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 22 แห่ง และมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการทั้งชุด 3-5 ครั้ง จำนวน 19 แห่ง และมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการทั้งชุดน้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 34 แห่ง มีรัฐวิสาหกิจ 24 แห่ง ไม่มีผู้บริหารระดับสูงสุด เช่น บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) รักษาการมาประมาณ 9 เดือน องค์กรสวนยาง รักษาการมามากกว่า 3 ปี เป็นต้น ประกอบกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้คัดเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ (Directors' Pool) มาเป็นคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจมีจำนวนเพียง 1 ใน 3 ของคณะกรรมการอิสระ ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการมีช่องว่าง อาจได้บุคคลที่มีคุณสมบัติ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญไม่เหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์กรนั้นๆ

2. ปัญหาการเข้าแทรกแซงและใช้อิทธิพลของฝ่ายการเมืองเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งแรงจูงใจของฝ่ายการเมืองรวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารระดับสูงในการเพิ่มพูนความมั่งคั่งให้กับตนเองนั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปของการมีหุ้นในรัฐวิสาหกิจนั้นๆ เหมือนกรณีของบริษัทเอกชน ซึ่งอาจจำเป็นในการแบ่งปันผลกำไรในรูปของเงินปันผลหรือจากราคาหุ้นที่สูงขึ้น แต่ฝ่ายการเมืองที่เข้ามาหาผลประโยชน์จากรัฐวิสาหกิจไม่จำเป็นต้องสนใจการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือ property right เพื่อส่วนแบ่งจากกำไรจากการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือในหุ้น แต่สิ่งที่ต้องการคือ สิทธิหรืออำนาจในการควบคุม (control right) มากกว่า โดยผ่านรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงที่สามารถควบคุมกรรมการของรัฐวิสาหกิจ control right นั้นจึงมีความสำคัญมากกว่าการมีสิทธิในการเป็นเจ้าของหรือ property right ในการดักดวงผลประโยชน์โดยฝ่ายการเมือง แม้กระทั่งรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนมาตลอด เช่น การจัดซื้อจัดจ้างหรือการรับเอางานที่ปรึกษาไปให้พวกพ้องหรือได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยให้พวกพ้องเป็นผู้รับสัมปทาน หรือร่วมลงทุนกับรัฐหรือการตอบแทนทางการเมืองให้กับพรรคพวกและผู้สนับสนุน หรือการที่ฝ่ายการเมืองตั้งข้าราชการระดับสูงไปเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ในขณะหนึ่งขณะใดเพื่อให้ได้ผลที่ตอบแทนรวมที่สูงมาก เป็นการสร้างบุญคุณที่ต้องทดแทนต่อกัน ซึ่งมักเกิดกับรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ต่างๆ ที่กฎหมายสำหรับองค์กรหรือรัฐวิสาหกิจนั้นมิได้ระบุว่าต้องมีข้าราชการระดับสูงสุดเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจ แต่อย่างไร

3. ปัญหาการแต่งตั้งบุคคลที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะด้าน และมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานกว่าที่ควรจะเป็น เข้าไปดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ ซึ่งในหลักการแล้ว กรรมการของรัฐวิสาหกิจต้องการบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นมืออาชีพ มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความต้องการขององค์กรมากที่สุด และองค์กรควรมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอิสระ เป็นเสียงส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากสายบริหาร องค์กรควรมีกระบวนการสรรหาที่โปร่งใส กรรมการสรรหาต้องมีความรู้ความชำนาญในการสรรหา มิได้เป็นเครื่องมือของฝ่ายใด รวมทั้งไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายการเมือง นอกเหนือจากการมีตัวแทนของผู้ถือหุ้นคือกระทรวงการคลัง คณะกรรมการอื่นๆ ต้องไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในหน่วยงานหรือกระทรวงที่มีอำนาจทางด้านนโยบายหรือมีอำนาจในการกำกับดูแลควบคุมหรือมีอำนาจในการอนุมัติโครงการหรือมีอำนาจในการให้ใบอนุญาตการทำธุรกิจแก่รัฐวิสาหกิจนั้นๆ

4. ปัญหาการกำหนดค่าตอบแทนสำหรับกรรมการและผู้บริหารไม่เป็นธรรม โดยมีความแตกต่าง และลักลั่นกันมากในผลตอบแทนรวม (เบี้ยประชุม โบนัส และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงิน) ความแตกต่างนี้ ได้กำหนดจากความสามารถในการหารายได้ของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีการแข่งขัน ในทางธุรกิจกับภาคเอกชน ซึ่งมักเป็นรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมและ โบนัส ต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามกฎหมายบริษัทมหาชน ซึ่งมีอัตราที่สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนของกรรมการในรัฐวิสาหกิจประเภทอื่นๆ

2. ข้อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมาย

ความหมายของรัฐวิสาหกิจมีความหมายแตกต่างกันไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4

รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า

- ก. องค์กรของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ
- ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ
- ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ
- ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก) และ/หรือ(ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ
- จ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

2.1.2 พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า

(1) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล หรือ กิจการของรัฐบาลตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้นและหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐ เป็นเจ้าของ แต่ไม่รวมถึง องค์กรหรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์ หรือส่งเสริมการใดๆที่มีใช้ธุรกิจ

(2) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมือง ที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วย เกินกว่าร้อยละห้าสิบ หรือ

(3) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวงกรม หรือทบวงการเมือง ที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) และหรือ (2) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม

2.1.3 พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521 มาตรา 4

รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า

(1) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล หรือกิจการของรัฐบาล ตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(2) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบหรือ

(3) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรมและหรือ รัฐวิสาหกิจตาม (1) และหรือ (2) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

2.1.4 พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 มาตรา 6 รัฐวิสาหกิจ

หมายความว่า

(1) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาลหรือกิจการของรัฐบาลตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มี ฐานะเทียบเท่า หรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วย เกินร้อยละห้าสิบ

2.1.5 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า

(ก) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล กิจการของ รัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้นหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัท จำกัด หรือบริษัท มหาชน จำกัด ที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจตาม (ก) หรือ (ข) หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วย เกินร้อยละห้าสิบ โดยให้คำนวณเฉพาะทุนตาม สัดส่วนที่เป็นของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 255 วรรคหก บัญญัติว่า “พนักงานอัยการต้องไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอัยการ...”

2.3 พระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 6 บัญญัติว่า “ให้รัฐวิสาหกิจมีกรรมการได้รวมทั้งสิ้นไม่เกินสิบเอ็ดคน แต่ถ้ารัฐวิสาหกิจใดมีข้อกำหนดให้กรรมการน้อยกว่าสิบเอ็ดคนก็ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัน

รัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องมีกรรมการเกินกว่าสิบเอ็ดคน ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีได้เป็นการเฉพาะราย แต่ทั้งนี้จำนวนกรรมการรวมทั้งสิ้นต้องไม่เกินสิบห้าคน”

มาตรา 7 บัญญัติว่า “ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจเกินกว่าสามแห่งมิได้ ทั้งนี้ให้นับรวมกับการเป็นกรรมการในตำแหน่ง และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย”

มาตรา 8 บัญญัติว่า “นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้นๆ แล้ว กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 5

ให้กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการของบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

มาตรา 12/1 บัญญัติว่า “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น

การจัดทำบัญชีรายชื่อกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

2.4 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0202/ว 76 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2523 มีมติเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ในข้อ 1 และข้อ 2 และให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2523 เป็นต้นไป สำหรับการจ่ายเงินโบนัสกรรมการรัฐวิสาหกิจตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังในข้อ 3 นั้น ถ้าในปีบัญชีของรัฐวิสาหกิจใด กรรมการรัฐวิสาหกิจนั้นขาดการประชุมเกินกว่า 3 เดือน ให้จ่ายโบนัสให้ตามหลักเกณฑ์ดังนี้ ขาดการประชุมเกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน ให้จ่ายโบนัสลดลง 25% ขาดการประชุมเกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 9 เดือน ให้จ่ายโบนัสลดลง 50% และขาดการประชุมเกินกว่า 9 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายโบนัสลดลง 75% สำหรับการประชุมคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่ผ่านมาแล้วจนถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2523 เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงิน โบนัสประจำปีบัญชี 2522 ให้ถือว่า

กรรมการรัฐวิสาหกิจทุกท่านได้มาประชุมครบทุกเดือน กรณีปัญหาการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจของข้าราชการเกินกว่า 3 แห่ง โดยนับรวมการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ โดยตำแหน่งตามกฎหมายด้วยนั้น เห็นว่าการเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจทั้งที่คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีแต่งตั้ง และที่เป็นโดยตำแหน่งตามกฎหมาย เมื่อรวมกันแล้วไม่ควรเกินกว่า 3 แห่ง เพื่อให้มีเวลาในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้ถือปฏิบัติในเรื่องนี้ว่า การดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้น คนหนึ่งให้เป็นกรรมการไม่เกิน 3 แห่ง ทั้งนี้ให้นับรวมทั้งที่เป็นกรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายด้วย ส่วนผู้ที่ เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจเกิน 3 แห่ง อยู่ก่อนแล้วก็ให้ถือหลักดังนี้ ถ้าเป็นกรรมการโดยกรรมการแต่งตั้งไม่ว่าจะตั้งตัวบุคคลหรือตั้งตำแหน่ง ให้ลดลงเหลือไม่เกิน 3 แห่ง ถ้าเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายและกรรมการ โดยการแต่งตั้งด้วยเกิน 3 แห่ง ให้ลดส่วนที่เป็น โดยการแต่งตั้ง เพื่อมิให้เป็นเกิน 3 แห่ง ถ้าเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายเกิน 3 แห่งแล้ว ก็ให้เป็นไปได้ต่อไป แต่มิให้ตั้งผู้นั้นเป็นกรรมการ โดยการแต่งตั้งอีก

2.5 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2548 ข้อ 8 กำหนดว่า “การจัดสรรกำไรทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (1) จ่ายโบนัสกรรมการและพนักงานตามระเบียบเกี่ยวกับ โบนัสกรรมการและพนักงาน (2) จ่ายเงินปันผลหรือนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน.... การจัดสรรกำไรสุทธิตาม (1) และ (2) ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน ส่วนกำไรสุทธิส่วนที่มีได้จัดสรรให้โอนไปเข้าบัญชีกำไรสะสม”

2.6 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2521 เรื่องหลักเกณฑ์กำหนดผลประโยชน์ตอบแทนคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กำหนดให้การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อจ่าย โบนัสกรรมการอัตราร้อยละ 3 ของกำไรสุทธิประจำปี โดยให้จ่ายเงิน โบนัสตามจำนวนกรรมการที่มีสิทธิได้รับ ตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินคนละ 60,000 บาท

3. ข้อพิจารณา

ก. การแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

1. มีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดนิยามคำว่ารัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีบางฉบับได้แก่พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 (3) ที่กำหนดนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ไว้แตกต่างจากกฎหมายฉบับอื่น คือ กำหนดให้บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวงกรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) และหรือ (2) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความคำว่า รัฐวิสาหกิจ เพราะรัฐวิสาหกิจบางแห่งอาจมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายของกฎหมายฉบับหนึ่ง แต่มิได้มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายของกฎหมายอีกฉบับหนึ่งได้ เช่น บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ซึ่งภาครัฐถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 (3) กำหนดให้รัฐวิสาหกิจตาม (1) และหรือ (2) มีทุนรวมอยู่ด้วยถึงสองในสาม บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จึงมิได้เป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่เป็นรัฐวิสาหกิจตามความหมายของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ดังนั้นในการพิจารณาว่าองค์กรหรือหน่วยงานใดเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่ นอกจากต้องพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณแล้ว ยังต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ประกอบด้วย ซึ่งกรณีนี้อาจทำให้ผู้มีอำนาจสามารถแต่งตั้งบุคคลใดเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลเกินกว่าสามแห่งได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2523 เพราะจะมีการอ้างว่ารัฐวิสาหกิจนิติบุคคลที่แต่งตั้งบุคคลนั้นเข้าไปดำรงตำแหน่งกรรมการมิใช่รัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

นอกจากนี้ปัจจุบันมีการแต่งตั้งบุคคลเข้าไปเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอาจไม่เกินกว่า 3 แห่ง แต่ได้มีการแต่งตั้งบุคคลนั้นไปเป็นกรรมการในนิติบุคคลที่รัฐหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แต่ไม่เกินร้อยละห้าสิบ ซึ่งเป็นกรณีที่บุคคลได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจรวมทั้งนิติบุคคลในเครือของรัฐวิสาหกิจเกินกว่า 3 แห่ง

การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงผู้ใด หรือบุคคลใดเป็นกรรมการในนิติบุคคลไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจหรือไม่เป็นรัฐวิสาหกิจก็ตาม เกินกว่า 3 แห่ง ย่อมจะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งลดลง เนื่องจากไม่มีเวลาในการบริหารงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ประสิทธิภาพสูงสุดได้ ซึ่งในความเป็นจริงผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเป็นผู้มีบทบาทภารกิจและความรับผิดชอบต่อหน่วยงานหรือองค์กรของตนเองในทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จขององค์กร ยุทธศาสตร์ขององค์กร ความร่วมมือร่วมใจของทีมงานในองค์กร จึงต้องอุทิศตน (Dedication) รับผิดชอบต่องาน (Accountable) และใช้ความเก่งให้กับงาน (Contribution) และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานคนเดียว จึงไม่น่าจะปฏิบัติงานหรือทำหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกันให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดได้อย่างแน่นอน ซึ่งที่ผ่านมามพบว่า ส่วนราชการที่มีผู้แทนเข้าไปดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือกรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ มักจะมอบหมายให้

ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน เช่น ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี เป็นผู้แทนของหน่วยงานเพียงผู้เดียว ทั้งที่หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ น่าจะมีผู้บริหารหรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถที่เหมาะสมสำหรับปฏิบัติหน้าที่ประธานหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ได้ จึงสมควรให้มีการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน รวมถึงเป็นการกระจายความรับผิดชอบให้บุคคลอื่นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในทุกด้านของผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้นจึงไม่สมควรแต่งตั้งบุคคลคนเดียวเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจและบริษัทหรือนิติบุคคลในเครือของรัฐวิสาหกิจ เกินกว่า 3 แห่ง

2. กรณีข้าราชการระดับสูงในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับ ด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติ (Regulator) ของรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นซึ่งเป็นบริษัทจำกัด นั้น อาจมีการขัดกันระหว่างการทำหน้าที่ผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ กับการปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นซึ่งเป็นบริษัทจำกัดนั้นได้ เนื่องจากหน้าที่ในการกำกับดูแลของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแลรักษาผลประโยชน์สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ จากการให้บริการที่ดีในราคาถูกที่สุด แต่การทำหน้าที่ประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้นซึ่งเป็นบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดเพื่อให้มีกำไรหรือเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าหน้าที่ทั้งสองอย่างขัดกัน แต่ให้บุคคลเดียวต้องเป็นผู้ปฏิบัตินั้น จึงไม่น่าจะทำให้เกิดผลดีแก่หน้าที่ทั้งสองอย่างได้พร้อมกันอย่างแน่นอน และอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งได้

ดังนั้น จึงไม่สมควรที่จะแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไป ในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ในการควบคุม กำกับ หรือดูแล

3. กรณีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 11 ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมได้ เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 11 มีอำนาจหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ต้องดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก แต่หน้าที่ประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจเป็นหน้าที่ที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจให้มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าหน้าที่ทั้งสองประการนี้ขัดกัน โดยเฉพาะ

อย่างไรหากมีกรณีที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 11 ที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบดำเนินคดีร่วมอยู่ด้วย มีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และต้องถูกตรวจสอบ หรือต้องถูกดำเนินคดี โดยองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวดที่ 11 ก็อาจจะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวดที่ 11 ที่มีหน้าที่ต้องทำการตรวจสอบหรือดำเนินคดีกับรัฐวิสาหกิจแห่งนั้น ปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่นัก เพราะจะต้องตรวจสอบหรือดำเนินคดีกับพวกเดียวกัน

ดังนั้น จึงไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 11 ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ ดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ถึงแม้ว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จะเปิดช่องให้สามารถดำรงตำแหน่งประธานหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ ได้ด้วยก็ตาม

4. การแต่งตั้งกรรมการตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 12/1 ที่กำหนดว่า “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น” อาจเป็นช่องทางให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการอื่นอีกจำนวน 2 ใน 3 โดยใช้ระบบอุปถัมภ์ หรือแต่งตั้งผู้ไม่มีความรู้ความสามารถ หรือมีความรู้ไม่ตรงกับตำแหน่งหรืองานที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาได้มีการใช้อำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซง และทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจมาโดยตลอด

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และป้องกันการแต่งตั้งผู้ไม่มีความรู้ความสามารถหรือมีความรู้ไม่ตรงตามสายงานตำแหน่งที่จะได้รับการแต่งตั้ง เห็นสมควรกำหนดให้ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจ จะต้องแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถตามสายงานที่จำเป็นในการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ โดยให้แต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ ที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น ไม่น้อยกว่าสองในสาม และกรรมการอื่นที่ได้รับแต่งตั้งนี้ เห็นสมควรให้มีการดำรงตำแหน่งตามวาระ โดยมีให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตามกฎหมายของรัฐวิสาหกิจนั้นสั่งให้ออกก่อนครบวาระ

5. จากการตรวจสอบบัญชีรายชื่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องบัญชีรายชื่อกรรมการรัฐวิสาหกิจ เห็นว่ารายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจบางรายชื่อเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญไม่ตรงกับภารกิจในด้านที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะเกิดจากกระบวนการสรรหาและการคัดเลือก ในบางกรณียังไม่มีคุณสมบัติหรือเหมาะสม

ดังนั้น เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญตรงกับภารกิจด้านนั้น และเพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงสมควรให้กระทรวงการคลังมีการศึกษาทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ วิธีการสรรหา คัดเลือก และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ให้มีความสมบูรณ์ รัดกุม โปร่งใส และให้เหมาะสม เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือ

กรรมการรัฐวิสาหกิจ ตรงตามความเชี่ยวชาญในด้านที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงตามสภาวะการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

6. วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 8 กำหนดให้ “กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการของบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” อาจมีกรณีที่กรรมการรัฐวิสาหกิจบางคนได้รับการแต่งตั้งหลายวาระติดต่อกัน และเข้าไปครอบงำในรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นได้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียในการบริหารงาน เช่น มีการสร้างอิทธิพลหรือมีการครอบงำผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญๆ และอาจเป็นสาเหตุให้เป็นช่องทางการทุจริตได้

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้กรรมการของรัฐวิสาหกิจดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกินสองวาระ

ข. สิทธิประโยชน์และค่าตอบแทนในการดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ

กรณีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยเฉพาะการเดินทางไปปฏิบัติงานต่างประเทศ ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้เดินทางได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจนั้น มิใช่เป็นการเดินทางไปเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนทั้งครอบครัวเนื่องจากได้รับรางวัลจากรัฐวิสาหกิจที่สังกัด จึงเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดระเบียบให้สามารถนำคู่สมรสหรือผู้ติดตามที่มีได้มีหน้าที่ที่จะต้องไปปฏิบัติงานร่วมกับผู้เดินทางให้สามารถติดตามและเบิกจ่ายค่าเบียดเบียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากรัฐวิสาหกิจนั้นได้ การที่รัฐวิสาหกิจใดได้มีการออกระเบียบ หรือข้อบังคับ ในลักษณะนี้ จึงน่าจะไม่ถูกต้องหรือมีการบิดผันในการกำหนดระเบียบเพื่อผลประโยชน์ของผู้ออกระเบียบหรือข้อบังคับโดยมิชอบ

ดังนั้น เพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในเรื่องการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงานของกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เห็นสมควรกำหนดเป็นหลักการให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งต้องถือปฏิบัติว่า ห้ามกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่ายค่าเบียดเบียน ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ แก่คู่สมรสหรือผู้ติดตามหรือบุคคลใดๆ ที่มีได้เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางไปด้วย รวมถึงห้ามรัฐวิสาหกิจทุกแห่งกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับอื่นในลักษณะเดียวกันซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คู่สมรสหรือบุคคลใดๆ ที่มีได้เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย

4. ข้อเสนอ

เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และป้องกันการเข้าไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรดำเนินการเสนอให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (8) ดังนี้

มาตรการระยะสั้น

เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

1. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อื่นใดเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า 3 แห่ง ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเกินกว่า 3 แห่ง ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการดังกล่าว หรือให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ออกจากตำแหน่งกรรมการ เพื่อให้เหลือการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจและหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกิน 3 แห่ง

2. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนราชการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย รองหรือผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุม กำกับ ทั้งด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ (Regulator) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมิวด์อุปประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ซึ่งอยู่ในการควบคุม กำกับ หรือดูแล

3. ห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 11 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและดำเนินคดี เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้น

4. ให้กระทรวงการคลังมีการศึกษาทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ วิธีการสรรหา คัดเลือก และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ให้มีความสมบูรณ์ รัดกุม โปร่งใส และให้เหมาะสม เพื่อให้ได้บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการรัฐวิสาหกิจ ตรงตามความเชี่ยวชาญในด้านที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริงตามสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

5. ให้กำหนดเป็นหลักการในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติราชการ โดยให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งต้องถือปฏิบัติว่า ห้ามกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับให้สามารถเบิกจ่ายค่าเบียดเบียน ค่าเช่าที่พัก หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่คู่สมรสหรือผู้ติดตามที่มีได้มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจที่ร่วมเดินทางไปกับผู้ปฏิบัติงาน หากรัฐวิสาหกิจใดได้กำหนดระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้สามารถเบิกจ่ายได้ไว้แล้วก่อนวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการยกเลิก หรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้เป็นไปตาม

หลักการดังกล่าวข้างต้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ รวมถึงห้ามรัฐวิสาหกิจทุกแห่งกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับอื่น ในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คู่สมรสหรือบุคคลใดๆ ที่มีได้เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย

มาตรการระยะยาว

1. ให้ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทั้งหมด ในฐานะผู้คุมกฎ (Regulator) และผู้ปฏิบัติ (Operator) เพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งและแยกอำนาจหน้าที่ในด้านการคุมกฎ (Regulator) และผู้ปฏิบัติ (Operator) ออกจากกันให้ชัดเจนในอนาคต

2. กำหนดให้มีกลไกทางสังคมที่ชัดเจนในการตรวจสอบการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

3. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 ในประเด็นต่าง ๆ และกำหนดแนวทางในการดำเนินการกรณีการกระทำผิดจรรยาบรรณไว้ให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.1 แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ โดยกำหนดเพิ่มเติมว่า “บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรรวมอยู่ด้วย ต้องไม่เป็นผู้บริหารหรือข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล ทั้งในด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ หรือกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น หรือต้องพ้นจากตำแหน่งผู้บริหารหรือข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลทั้งในด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ หรือกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี”

3.2 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 8 วรรคสอง ที่กำหนดว่า “กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้” เป็น “กรรมการรัฐวิสาหกิจที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน”

3.3 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 12/1 วรรคแรก ที่กำหนดว่า “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น” เป็น “ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการ โดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ ที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น และห้ามผู้มีอำนาจแต่งตั้งส่งให้ผู้นั้นออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 8 (1) (2) (3) หรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายสำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น”

เอกสารแนบท้าย

ข้อมูลรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย

1. รัฐวิสาหกิจหลักในประเทศไทย มีจำนวน 58 แห่ง ดังนี้

ที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	กลุ่ม/สาขา	กระทรวง	จัดตั้งโดย
1	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	พลังงาน	พลังงาน	พรบ.
2	การไฟฟ้านครหลวง	พลังงาน	มหาดไทย	พรบ.
3	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	พลังงาน	มหาดไทย	พรบ.
4	การรถไฟแห่งประเทศไทย	ขนส่ง	คมนาคม	พรบ.
5	การทำเรือแห่งประเทศไทย	ขนส่ง	คมนาคม	พรบ.
6	การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	ขนส่ง	คมนาคม	พรบ.
7	การประปานครหลวง	สาธารณูปโภค	มหาดไทย	พรบ.
8	การประปาสวนภูมิภาค	สาธารณูปโภค	มหาดไทย	พรบ.
9	องค์การจัดการน้ำเสีย	สาธารณูปโภค	ทรัพยากรฯ	พรบ.
10	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม	พรบ.
11	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	พาณิชย์ฯ	การคลัง	พรบ.
12	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	พาณิชย์ฯ	ท่องเที่ยว	พรบ.
13	ส.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	สังคมฯ	วิทยาศาสตร์	พรบ.
14	องค์การเภสัชกรรม	สังคมฯ	สาธารณสุข	พรบ.
15	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	เกษตรฯ	เกษตรฯ	พรบ.
16	องค์การสะพานปลา	เกษตรฯ	เกษตรฯ	พรบ.
17	การกีฬาแห่งประเทศไทย	สังคมฯ	ท่องเที่ยว	พรบ.
18	ธนาคารออมสิน	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
19	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
20	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
21	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
22	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฯ	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
23	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
24	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรบ.
25	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	ขนส่ง	คมนาคม	พรณ.

ที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	กลุ่ม/สาขา	กระทรวง	จัดตั้งโดย
26	สถาบันการบินพลเรือน	ขนส่ง	คมนาคม	พ.ร.ฎ.
27	องค์การสวนพฤกษศาสตร์	เกษตรฯ	ทรัพยากรฯ	พ.ร.ฎ.
28	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	เกษตรฯ	ทรัพยากรฯ	พ.ร.ฎ.
29	องค์การสวนยาง	เกษตรฯ	เกษตรฯ	พ.ร.ฎ.
30	องค์การตลาดเพื่อการเกษตรกร	เกษตรฯ	เกษตรฯ	พ.ร.ฎ.
31	องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	เกษตรฯ	เกษตรฯ	พ.ร.ฎ.
32	องค์การคลังสินค้า	พาณิชย์ฯ	พาณิชย์	พ.ร.ฎ.
33	องค์การตลาด	พาณิชย์ฯ	มหาดไทย	พ.ร.ฎ.
34	องค์การสวนสัตว์	สังคมฯ	ทรัพยากรฯ	พ.ร.ฎ.
35	องค์การพิพิธภัณฑฯวิทยาศาสตร์แห่งชาติ	สังคมฯ	วิทยาศาสตร์	พ.ร.ฎ.
36	การเคหะแห่งชาติ	สาธารณูปโภค	พัฒนาสังคม	ป.คณะ ปฏิวัติ
37	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	ขนส่ง	คมนาคม	ป.คณะ ปฏิวัติ
38	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	พลังงาน	พลังงาน	ปพพ.
39	บริษัท ขนส่ง จำกัด	ขนส่ง	คมนาคม	ปพพ.
40	บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	ขนส่ง	คมนาคม	ปพพ.
41	บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	อุตสาหกรรม	กลาโหม	ปพพ.
42	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	ขนส่ง	คมนาคม	ปพพ.
43	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	ขนส่ง	คมนาคม	ปพพ.
44	บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	ขนส่ง	คมนาคม	ปพพ.
45	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร	เทคโนโลยีฯ	ปพพ.
46	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร	เทคโนโลยีฯ	ปพพ.
47	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	สื่อสาร	เทคโนโลยีฯ	ปพพ.
48	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	สื่อสาร	สำนักนายกฯ	ปพพ.
49	บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด	พาณิชย์ฯ	การคลัง	ปพพ.
50	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	สถาบันการเงิน	การคลัง	ปพพ.
51	บริษัท ส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด	เกษตรฯ	การคลัง	ปพพ.

ที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	กลุ่ม/สาขา	กระทรวง	จัดตั้งโดย
52	บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด	พาณิชย์ฯ	การคลัง	ปพพ.
53	โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	อุตสาหกรรม	การคลัง	ข้อบังคับ
54	องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	อุตสาหกรรม	การคลัง	ข้อบังคับ
55	โรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต	อุตสาหกรรม	การคลัง	ข้อบังคับ
56	โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อุตสาหกรรม	สำนักนายกฯ	ข้อบังคับ
57	สำนักงานธนาคณะระห้	สังคมฯ	พัฒนาสังคม	ข้อบังคับ
58	บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย	สถาบันการเงิน	การคลัง	พรก.

2. บริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 56 แห่ง ดังนี้

ที่	รัฐวิสาหกิจ	สัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ผู้ถือหุ้นรายใหญ่
1	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	57.17	FIDF
2	บริษัท บริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด	100	FIDF
3	บริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด	99.99	FIDF
4	บริษัท กฎหมาย กรุงไทย จำกัด	99.99	ธ.กรุงไทย
5	บริษัท กรุงไทย คอมพิวเตอร์ เซอร์วิสเชส จำกัด	99.99	ธ.กรุงไทย
6	บริษัท กรุงไทยธุรกิจบริการ จำกัด	99.99	ธ.กรุงไทย
7	บริษัท กรุงไทยพรีอเพอรัตี้ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	99.99	ธ.กรุงไทย
8	บริษัท เคทีบี ลีสซิ่ง จำกัด	99.99	ธ.กรุงไทย
9	บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	99.99	ธ.กรุงไทย
10	บริษัท ไทยแลนด์พรีวิลิจคาร์ด จำกัด	100	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
11	บริษัท ไม้อัด ไทย จำกัด	100	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
12	บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีส เอเชีย จำกัด	95	การบินไทย, กสท, ทีโอที

ที่	รัฐวิสาหกิจ	สัดส่วนการถือ หุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ผู้ถือหุ้นรายใหญ่
13	บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	100	ทอท., การบินไทย, ธ. กรุงเทพ
14	บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด	97.11	ทีโอที, กสท.
15	บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	100	กฟผ., ปตท., กฟน.
16	บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด	55	การนิคม, ปตท.เคมี คอล, TTT
17	Subic Bay Energy Co., Ltd.	100	ปตท.
18	บริษัท ปตท. (กัมพูชา) จำกัด	100	ปตท.
19	บริษัท ปตท. คำสากร จำกัด	100	ปตท.
20	บริษัท ปตท. เคมีคอล จำกัด (มหาชน)	55.19	ปตท.
21	บริษัท ปตท. จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	58	ปตท.
22	บริษัท ปตท. ธุรกิจค้าปลีก จำกัด	100	ปตท.
23	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	66.52	ปตท.
24	บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ โลจิสติกส์ จำกัด	100	ปตท.
25	บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด (PTTLNG)	100	ปตท.
26	บริษัท พีทีที ยูทิลิตี้ จำกัด (PTTUT)	80	ปตท., ปตท.เคมีคอล
27	บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด (PPCL)	70	ปตท., ปตท.เคมีคอล
28	บริษัท พีทีที โพลีเมอร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (PTTPM)	100	ปตท., ปตท.เคมีคอล
29	บริษัท เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ จำกัด (ENCO)	100	ปตท., ปตท.สผ.
30	บริษัท พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์ จำกัด (PTTICT)	100	ปตท., ปตท.สผ., ปตท.เคมีคอล
31	PTTEP Offshore Investment Company Limited (PTTEPO)	100	ปตท.สผ.
32	บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	100	ปตท.สผ.
33	บริษัท บางกอก โพลีเอทิลีน จำกัด (มหาชน) (BPE)	100	ปตท.เคมีคอล
34	บริษัท พีทีที โพลีเอทิลีน จำกัด (PTTPE)	100	ปตท.เคมีคอล
35	บริษัท ทีไอซี ไกลคอล จำกัด (TOCGC)	100	ปตท.เคมีคอล
36	บริษัท ไทยเอทานอลเอมีน จำกัด (TEA)	100	ปตท.เคมีคอล

ที่	รัฐวิสาหกิจ	สัดส่วนการถือ หุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ผู้ถือหุ้นรายใหญ่
37	บริษัท ไทยโคกลีนคอลลอยด์ จำกัด (TCC)	100	ปตท.เคมิคอด
38	บริษัท ไทยโอลีโอเคมี จำกัด (TOL)	100	ปตท.เคมิคอด
39	บริษัท ไทยแท็งก์เทอร์มินัล จำกัด (TTT)	51	ปตท.เคมิคอด
40	บริษัท เอ็นพีทีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง เซอร์วิส จำกัด (NPTC)	60	ปตท.เคมิคอด
41	บริษัท เอ็นพีซีเซิร์ฟตีส์ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด (NPC S&E)	100	ปตท.เคมิคอด
42	PTT Philippines, Inc.	100	Subic Bay Energy Co., Ltd.
43	PTT Philippines Trading, Inc.	100	Subic Bay Energy Co., Ltd.
44	บริษัท ปตท.สผ.(ประเทศไทย) จำกัด (ปตท.สผ.ท.)	51	ปตท.สผ.อินเตอร์ เนชั่นแนล
45	PTTEP Kim Long Vietnam Company Limited (PTTEP KV)	100	PTTEPO
46	PTTEP Southwest Vietnam Company Limited (PTTEP SV)	100	PTTEPO
47	PTTEP Hoan-Vu Company Limited (PTTEP HV)	100	PTTEPO
48	PTTEP Hoang-Long Company Limited (PTTEP HL)	100	PTTEPO
49	PTTEP Oman Company Limited (PTTEP OM)	100	PTTEPO
50	PTTEP Algeria Company Limited (PTTEP AG)	100	PTTEPO
51	PTTEP Merangin Company Limited (PTTEPM)	100	PTTEPO
52	Diamond Petroleum Company Limited (DPC)	100	PTTEPO
53	PTTEP Holding Company Limited (PTTEPH)	100	PTTEPO
54	บริษัท ปตท.สผ.สยาม (ปตท.สผ.ส.)	51	PTTEPO
55	บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด	53.95	PTTEPO
56	Houakhong Trading Co., Ltd.	100	ปตท. (กัมพูชา)

3. บริษัทหรือหน่วยงานในเครือของรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 109 แห่งดังนี้

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	สัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ชื่อรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้น
1	บริษัท กรุงเทพ แอวกซ์ ประกันชีวิต จำกัด	50.00	กรุงเทพ
2	บริษัท กรุงเทพ ไอบีเจ ลิสซิ่ง จำกัด	49.00	กรุงเทพ
3	บริษัท กรุงเทพเจริญศรี จำกัด	35.00	กรุงเทพ
4	บริษัท กรุงเทพพานิชประกันภัย จำกัด	45.00	กรุงเทพ
5	บริษัท บัตรกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	47.58	กรุงเทพ
6	บริษัท หลักทรัพย์ เคทีบี จำกัด	50.00	กรุงเทพ
7	บริษัท ไทยจัดการลงสเคย์ จำกัด	30	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
8	บริษัท ขอนแก่นทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
9	บริษัท เชียงรายทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
10	บริษัท ตราดทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
11	บริษัท น่านทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
12	บริษัท ปราจีนบุรีทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
13	บริษัท แม่ฮ่องสอนทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
14	บริษัท เลยทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
15	บริษัท ศรีสะเกษทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
16	บริษัท อุตรธานีทำไม้ จำกัด	46.67	ออป.
17	บริษัท อุบลราชธานีป่าไม้ จำกัด	46.67	ออป.
18	บริษัท คริวการบินภูเก็ต จำกัด	30	การบินไทย
19	บริษัท คอนเมือง อินเตอร์ เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40	การบินไทย
20	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (นกแอร์)	39	การบินไทย
21	บริษัท ไทยแอร์พอร์ต กราวด์ เซอร์วิส จำกัด	28.5	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
22	บริษัท เทลการ์ด จำกัด	26	บมจ. ทีโอที
23	บริษัท โมไบล์คอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิส จำกัด	30	บมจ. ทีโอที

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	สัดส่วนการถือ หุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ชื่อรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้น
24	บริษัท เลนโซ่ ดาต้าคอม จำกัด	49.00	บมจ. ทีโอที
25	บริษัท แคววนซ์ ดาต้าเน็ตเวอร์คคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด	48.12	บมจ. ทีโอที
26	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	25.41	กฟผ.
27	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	45.00	กฟผ.
28	บจก. กัสโก้ เอ็นไวรอนเมนทัล แมเนจเม้นต์	25	กนอ.
29	บจก. โทเทิล อินดัสเตรียล เซอร์วิสเซส	35	กนอ.
30	บจก. ไอ อี ซี เทคโนโลยี	35	กนอ.
31	Keloil-PTT LPG Sdn.Bhd.	40.00	ปตท.
32	บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (มาเลเซีย) จำกัด	50.00	ปตท.
33	บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	33.19	ปตท.
34	บริษัท ไทยลูบเบิ้ลคิง จำกัด	48.95	ปตท.
35	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	49.54	ปตท.
36	บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	26.00	ปตท.
37	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	25.08	ปตท.
38	บริษัท ปตท. มาร์ท จำกัด	49.00	ปตท.
39	บริษัท ปิโตรเอเชีย (Huizhou) จำกัด	25.00	ปตท.
40	บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	47.50	ปตท.
41	บริษัท รีเทล บิซิเนส อัลไลแอนซ์ จำกัด	49.00	ปตท.
42	บริษัท โรงกลั่นน้ำมันระยอง จำกัด (มหาชน)	48.75	ปตท.
43	บริษัท เวียดนามแอลพีจี จำกัด	45.00	ปตท.
44	บริษัท สตาร์ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด	36.00	ปตท.
45	บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปตีเมอส์ จำกัด	42.40	ปตท.
46	บริษัท เอสไอแท็งค์คิง จำกัด	45.00	ปตท.
47	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	31.50	ปตท.
48	บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	50.00	ปตท.
49	บริษัท ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	35.00	ปตท.

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	สัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ชื่อรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้น
50	บริษัท อะโรเมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	49.67	ปตท.
51	บริษัท ไทยอิตอกซีเลท จำกัด	50	ปตท.เคมิคอล
52	บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิสเซส จำกัด (พีทีทีอีพี เซอร์วิสเซส)	75	ปตท.สผ.ท.
53	Carigali - PTTEPI Operating Company Sendirian Berhad (CPOC)	50	ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล
54	บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	50	บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด
55	PTT Bahrain Company Limited (PTTEP BH)	100	PTTEP OM
56	PTT Iran Company Limited (PTTEP IR)	100	PTTEP OM
57	PTT Indonesia Company Limited (PTTEP ID)	100	PTTEPH
58	Moattama Gas Transportation Company (MGTC)	25.5	PTTEPO
59	บริษัท บี 8/32 พาร์เนอร์ จำกัด	25	PTTEPO
60	บริษัท จัดการทรัพยากรน้ำและชุมชน (OEMCO)	49.00	การเคหะแห่งชาติ (กคช.)
61	บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)	39.83	การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
62	เค เอ็ม แพ็กเกจจิ้ง	40.00	ธพว.
63	ต้นหญ้าไท	40.00	ธพว.
64	ทรินิตี้ เอ็ดดูเคชั่น	40.00	ธพว.
65	ไทยอูมาพรเท็กซ์ไทล์	25.00	ธพว.
66	บางกอก มารีน เอ็นจิเนียริง	40.00	ธพว.
67	ไบเทค คูบล็อก	40.00	ธพว.
68	มณีคำหมิง	25.00	ธพว.
69	แมกซ์ เซฟวิ่งส์ (ประเทศไทย)	34.98	ธพว.
70	รวมค้าปลีกเข้มแข็ง	49.00	ธพว.
71	วิศวกรรมไฟฟ้าและประหยัดพลังงาน	28.50	ธพว.
72	ศุภาศรม	37.27	ธพว.

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	สัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ชื่อรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้น
73	สื่อวิสูตร	33.33	ธพว.
74	บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	30	บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด (บทด.)
75	บริษัท ดีเอซี เอสพีวี จำกัด	49	บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.)
76	บริษัท พาโนรามา เวิลด์ ไวด์ จำกัด	49.00	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
77	บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BMCL)	25	รฟม.
78	บริษัท โรงแรมเอราวัณ จำกัด (มหาชน)	26.36	สหโรงแรม
79	บริษัท เวสต์วอเตอร์ โอเปอเรชั่น แมเนจเมนท์ จำกัด	30	องค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.)
80	บริษัท ไทยวัฒนาฟาร์มาซูติคัล เค็ทซ์โทรส จำกัด	30	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
81	บริษัท ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย จำกัด	49	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
82	บริษัท เมดิคัล ดีไวซ์ แมนูเฟกเจอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	26	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
83	บริษัท ยูไนเต็ดฟาร์มาแอนดิไปโอติกส์ อินดัสตรี จำกัด	45	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
84	บริษัท เบนอรัลซอลพิคัล โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	49.6	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
85	บริษัท องค์การเภสัชกรรม-เมอร์ริเออร์ชีวัตถุ จำกัด	49	องค์การเภสัชกรรม (อก.)
86	บริษัท จี แคปิตอล จำกัด	45.00	ออมสิน
87	บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนชนชาติ จำกัด	25.00	ออมสิน
88	บริษัท โกลบอล ครอสซิง เซอร์วิสเซส จำกัด	32	บมจ. กสท
89	บริษัท เคเอสซี คอมเมอร์เชียล อินเทอร์เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
90	บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท

ที่	ชื่อบริษัทในเครือ	สัดส่วนการถือหุ้นของภาครัฐ (ร้อยละ)	ชื่อรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้น
91	บริษัท ชมนันทน์ เวิลด์เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
92	บริษัท คาด้า ลายไทย จำกัด	32	บมจ. กสท
93	บริษัท เทเลการ์ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด	26	บมจ. กสท
94	บริษัท ฟาร์อีสท์อินเทอร์เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
95	บริษัท ยูไนเต็ค อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด	25	บมจ. กสท
96	บริษัท รอยเนท อินเตอร์เนท จำกัด	32	บมจ. กสท
97	บริษัท ริช เน็ทเวิร์ค (ประเทศไทย) จำกัด	32	บมจ. กสท
98	บริษัท ล็อกซเลย์ อินฟอร์เมชั่น จำกัด	35	บมจ. กสท
99	บริษัท เวิลด์เน็ต แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด	32	บมจ. กสท
100	บริษัท สมาร์ท ไฮเวย์ จำกัด	32	บมจ. กสท
101	บริษัท สามารถ อินโฟเนต จำกัด	32	บมจ. กสท
102	บริษัท อินเทอร์เน็ต เซอร์วิส โพรไวเดอร์ จำกัด	32	บมจ. กสท
103	บริษัท อี-ซี เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
104	บริษัท เอ ที ซี เน็ทเวิร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด	46	บมจ. กสท
105	บริษัท เอเชีย อิน โฟเน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
106	บริษัท เอนเน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
107	บริษัท ไอเดีย เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
108	บริษัท ไออีซี อินเทอร์เน็ต จำกัด	32	บมจ. กสท
109	บริษัท ฮัทชีสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด	26	บมจ. กสท